

EURA - LUISTARI

Pirkko-Liisa Lehtosalo-Hilander 1989

Kaivauskertomus

Sisälllys:

Yleiskatsaus 1-2

Hautakuvaukset 3-13

Liedet 14

Hautaluettelo 15-16

Valokuvaluettelo 17-22

Negatiiviluettelo 23-27

Tornikuva røykkiöstä 28

Valokuvasivut 29-64

Karttasivut 65-92

Kertomus kaivauksesta, jonka dosentti Pirkko-Liisa Lehtosalo-Hilander suoritti Euran Luistarin muinaisjäännösalueella (peruskartta 1134 07, x 6778 67, y 561 99, z n. 38 m) 8. 5. - 4. 8. 1989. Aikaisempia tutkimuksia on paikalla suorittanut Pirkko-Liisa Lehtosalo-Hilander vuosina 1969-1972, 1977, 1979, 1984 ja 1986-1988. Kertomukseen liittyy 28 karttaa ja 116 valokuvaa sekä negatiivit 78753-78956. Kaivauksessa saadut löydökset on luetteloitu museoviraston esihistorian toimiston päänumerolla 24740.

Kesällä 1989 Euran Luistarin muinaisjäännösalueen tutkimukset suoritettiin Valtion humanistisen toimikunnan myöntämällä tutkimusmäärärahalta sekä Euran kunnan antamalla työvoimalla. Lisäksi kaivauksiin osallistui palkatta Kati, Raisa ja Rauno Hilander. Tutkimusavustajina oli arkeologian opiskelijoita Turusta ja Helsingistä, pääavustajana alkukesän aikana Huk Jaana Riikonen. Raimo Nurminen aukaisi osan aluetta koneellisesti ja Altti Nurmi suoritti peittämisen tutkimusten jälkeen. Kaivauskopit ja vesitankit saatiin Euran kunnalta, joka myös huolehti jätehuollosta, siirtolavojen tyhjennyksistä ja vesisäiliöiden täyttämisestä.

Kaivauksen kohteena oli alue, joka sijaitsi vuoden 1988 alueesta suoraan etelään ja rajoitui lännen puolelta vuonna 1969 kaivettuun viemäriin. Yhtenäinen alue, joka etelässä laajennettiin koeruuduiksi myös viemärin länsipuolelle, oli kalmiston eteläisellä reunalla ja käsitti n. 408 m². Sen kohdalla näkyi hautojen selvä harveneminen etelään mentäessä, mutta peltoalueella aivan kaivausalueen eteläisimmässä osassa tuli yllättäen vastaan tavattoman suuri tulisija. Muinaisjäännöksiä on siten selvästi laajemmalla alueella kuin kalmistoa.

Edellisen lisäksi avattiin n. 50 m²:n laajuinen alue lähelle maantien reunaa vuonna 1987 kaivetuista röykkiöistä etelään. Täältäkin löydettiin heti turpeen alta saviastianpaloja, mutta aluetta, joka oli hyvin kivikkoinen, ei kaivettu loppuun, vaan se peitettiin kaivettavaksi vuonna 1990.

Kokonaan kaivetulta alueelta, joka oli osaksi joutomaata ja osaksi peltoa, jonka Euran kunta oli jättänyt kesannolle, tavattiin 72 rumishautaa ja yksi röykkiö sekä kaksi erittäin suurta tulisijaa. Lisäksi löytyi maakiinteä kivi, jonka pinta oli hioutunut sileäksi.

Kaivausalueen pohjoisin osa oli erittäin kivikkoista, ja sen päälle oli ilmeisesti eri aikoina koottu täytemaata, sillä pintakerrosten paksuus oli paikoin yli 60 cm. Pellon kohdalla multaa oli 25-30 cm, ja se voitiin poistaa koneellisesti. Sen sijaan joutomaa-alueella paksumat pintamaakerrokset oli pakko poistaa lapiolla, koska kiviä oli niin paljon. Tämä kuitenkin kannatti, sillä esineelliset haudat olivat juuri tällä alueella. Pohjoisin näistä oli osaksi rikottu voimajohtopylvään haruslaatan kuoppaa kaivettaessa. Useat haudat olivat aivan pylväiden juurella.

Rumishautojen kuvaukset samoin kuin muista muinaisjännöksistä tehdyt havainnot on seuraavassa esitetty samaan tapaan kuin aikaisemmissa kertomuksissa. Haudat, joissa ei ollut rakenteellisia yksityiskohtia tai joiden kohdalta ei ole hautaukseen liittyviä löydöksiä, on esitelty vain taulukon muodossa (sivut 15-16).

Helsingissä 30. toukokuuta 1990

Pirkko-Liisa Lehtosalo-Hilander

arkeologian dosentti

Hauta 820

Sijainti 126/55

Karttasivu(t) 68-69

Suunta WNW-ESE

Valokuva(t) 9

Koko 250x60-70 cm

Löydökset 24740:1-6

Syvyys 105-130 cm

Hauta sijaitsi kaivausalueen pohjoisosassa, vuonna 1988 kaivetusta röykkiöstä 755 etelään, kivikkoisella joutoma-alueella. Sen päällä oli roskakuoppa, ja siten pintamaakerros oli n. 60 cm:n paksuinen. Senkin poistamisen jälkeen rajat olivat epäselvät, ilmeisesti sen vuoksi, että haudan luoteispään päälle oli kaivettu hauta 827, jossa mahdollisesti ei koskaan ole ollut hautausta; sen pohjalle oli sattunut suuri kivi. Pienikokoinen hauta 821 oli tuhoutunut hautaa 820 tehtäessä. Hautakuoppa oli soikeahko ja pohjasta kivinen, sen täytemaasta tavatut kivet eivät muodostaneet harkittua kiveystä. Täytemaassa oli pronssirenkaan katkelma (:1), pari rautavarrasta (:2,3), saviastianpala, palanut luunsiru ja rautakuonamöykky, jotka kaikki löytyivät haudan kaakkoispäästä, mutta muuta mainittavaa ei tavattu.

Hauta 822

Sijainti 127/57

Karttasivu(t) 68-69

Suunta SSW-NNE

Valokuvat 9-11

Koko ain. 290x130 cm

Löydökset 24740:8-15

Syvyys 85-100 cm

Hauta sijaitsi välittömästi röykkiöstä 755 etelään, ja sen itäisin kulma oli pahasti tuhottu voimalinjapylvään haruslaatan kuoppaa kaivettaessa. Pieni hauta 821 oli osittain sen lounais-sivun päällä. Alue oli kivikkoista joutomaata, ja 60-70 cm pintakerroksia jouduttiin poistamaan ennenkuin haudan rajat tulivat näkyviin. Hautakuoppa on todennäköisesti ollut tasaleveä, kulmista pyöristynyt; sen pohja oli kivinen ja lounaaseen viettävä, niin että se, mitä koillispäästä oli jäljellä, oli 10-15 cm ylempänä kuin haudan syvin kohta. Haudassa oli ollut ainakin kaksi saviastiaa, joiden palaset (:10-12) löydettiin enimmäkseen kuopan länsikulmalta. Osa oli kuitenkin hajallaan, ja niiden joukosta tavattiin myös asuinpaikkaan tai röykkiöön 755 kuuluvaa keramiikkaa. Kaksi keihäänkärkeä (:8,9) oli säilynyt vahingoittumattomina haudan eteläkulmassa. Koillispäässä oli eläimen hamma (:13), täytemaassa rautakuonaa ja piinpala. Vainajasta ei ollut säilynyt jäännöksiä.

Hauta 825

Sijainti 128/52

Karttasivu(t) 70-71

Suunta SSW-NNE

Valokuva(t) 14-22

Koko 340x160 cm, pohj. 225x100 cm

Löydökset 24740:19-129

Syvyys 120-125 cm

Hauta sijaitsi edellisistä etelään, samalla kivikkoisella alueella. Sen kaakkoissivun päälle oli tehty hauta 884. Pintakerrosta oli paikalla n. 55 cm ja sen alla maa oli sekaista vielä n. 10 cm:n syvyydeltä. Haudan koillispuolella päällä oli 40–50 cm läpimitaltaan oleva kivi ja joukko pienempiä kiviä, luoteissivua peitti useista suurista kivistä tehty rivilatamus. Mikäli tällainen oli ollut myös kaakkoissivulla, se oli täysin rikkoutunut hautaa 884 tehtiessä. Haudan pohjoiskulma oli sattunut suuren maakiven kohdalle, joten kuoppa pieneni voimakkaasti pohjaan. Sen kulmat olivat pyöristyvät, mutta muuten sen muotoa määräsivät huomattavasti maassa olevat suuret kivet. Arkku tai puukehys, joka tästä lähes kolme ja puolimetrisestä kuopasta tavattiin, oli ollut suuruudeltaan vain 220x100 cm. Luoteisreunalla sen jälkiä oli jo n. 50 cm pohjatasoa ylempänä, lounaispäässä n. 40 cm pohjatasosta. Sekä luoteissivulla (:20) että pohjoiskulmalla (:21) oli naulat, jotka luultavasti kuuluivat tähän rakennelmaan. Haudan eteläkulmasta tavattiin n. 90 naulaa (:23–110), jotka sijaitsivat soikion kaltaisessa muodostelmas- sa. Niiden yhteydessä oli runsaasti puunjätettä, joten ilmeisesti kysymyksessä oli nauloilla vahvistettu puulipas. Länsikulmasta löydettiin keihäänkärki (:111), ja siitä koilliseen huomattavasti saviastianpaloja (:116,124), joista osa oli mennyt aivan muruiksi. Myös pronssisormus löydettiin palasina (:113–115,118,119) haudan lounaispuoliskosta, ja lähellä oli suuri joukko raudanpaloja (:117). Mahdollisesti nämä olivat särkyneestä viikatteesta, sillä rautakuonan joukosta löytyi puhdistuksen yhteydessä viikatteen kärki (:122). Aivan haudan lounaispäästä n. 50 cm pohjaa ylempää löydettyt kuolaimet (:15) näyttävät olleen puurakenteiden ulkopuolella. Vainajasta oli jäljellä vain vähän luutönnää haudan pohjalla; luultavasti vahvin jälki haudan lounaispäässä oli jäännös pääkallosta. Täytemaasta on lisää saviastianpaloja, palanutta savea, palanutta luuta, rautakuonaa ja kvartseja.

Hauta 826

Sijainti 126/52

Karttasivu(t) 72

Suunta NW-SE

Valokuva(t) 23–27

Koko 140x100 cm, pohj. 100x50 cm

Löydökset 24740:130–137

Syvyys 100 cm

Hauta sijaitsi edellisen länsipuolella ja sen päällä oli mahtava 60–90 cm läpimitaltaan oleva kivi sekä puolisen tusinaa pienempiä kiviä, joiden yhteydessä oli laajuudeltaan pieni n. 5 cm paksu hiililäikkä. Hautakuoppa, joka oli tehty osaksi haudan 870 päälle, oli yläosastaan soikeahko, mutta pohjasta luoteeseen levenevä, pyöreäkulmainen. Pohja oli syvin keskeltä. Haudan luoteispäästä löydettiin spiraali (:130), pronssikulkenen (:131) ja pieni sormus (:132), mutta vainajasta ei ollut säilynyt jälkiä. Täytemaassa oli saviastianpaloja, palanutta luuta, rautakuonaa ja kvartsinpala.

Hauta 830

Sijainti 125/49

Karttasivu(t) 73-74

Suunta S-N

Valokuva(t) 30-32

Koko 350x150-200 cm, pohj. 280x125-140 cm

Löydökset 24740:138-151

Syvyys 90-115 cm

Hauta oli edellisen eteläpuolella useiden suurten kivien rajaamana, ja sen päällä oli 60-70 cm pintamaata ja sekavaa kerrosta. Eteläpään päällä oli 70-110 cm läpimitaltaan oleva kivi sekä toinen n. 50 cm:nen, koilliskulmalla lähes yhtä kookkaista kivistä muodostunut rivi, ja haudan keskiosaa peitti pienistä kivistä muodostettu latomus, jonka paksuus oli paikoin lähes 40 cm. Hautakuoppa oli ylhäältä huomattavasti leveämpi pohjoispäästä, mutta pohjalta vain lievästi trapetsimainen. Sen kumpaankin päähän oli sattunut kiviä, niin että pohja oli haudan keskellä n. 40 cm syvemmällä kuin pohjoispäässä olleen suurimman kiven kohdalla. Selviä puujälkiä tavattiin vain pitkiltä sivuilta, joten on mahdollista, että vain nämä oli vuorattu laudoilla. Näiden varassa on saattanut olla puukate, sillä kuopan keskustasta, n. 30 cm pohjaa ylemmää, tavattiin myös puujälkiä. Haudan eteläpäästä löydettiin hioin (:139), luoteiskulmalta keihäänkärki (:142) ja siitä kaakkoon viikate (:143). Pohjoispään keskivaiheilla oli pronssi-rengas (:144) ja lähes haudan keskellä piinpala ja pieni raudanpala (:145,146). Näistä pohjoiseen oli vielä pari raudanpalaa (:140,141) ja liki 40 cm ylempänä täytemaassa pronssineulan katkelma (:138), muutamia saviastianpaloja, palanutta savea, muutama palanut luunsiru, rautakuonaa ja kivi-iskos. Vainajasta ei ollut säilynyt jälkiä.

Hauta 833

Sijainti 127/42

Karttasivu(t) 85

Suunta NW-SE

Valokuva(t) 33, 43

Koko 255(240)x60 cm

Löydökset 24740:153-155

Syvyys 80-85 cm

Hauta sijaitti joutomaa-alueen eteläosassa, missä kiviä oli harvemmassa ja pintamaata 50-60 cm. Se oli rikkoutunut hautaa 834 tehtäessä. Kuoppa oli hieman luoteeseen levenevä, pohjasta lounaaseen syvenevä, ja sen täytemaassa oli vain hajallisia kiviä. Haudan luoteispäästä tavattiin kiekkokivi (:153). Täytemaassa oli vain muutama saviastianpala ja rautakuonamöykky. Vainajasta ei tavattu jälkiä.

Hauta 834

Sijainti 126/40

Karttasivu(t) 85

Suunta NNW-SSE

Valokuva(t) 43, 45, 84-88

Koko 200x70 cm

Löydökset 24740:156-159

Syvyys 80-100 cm

Hauta sijaitsi lounaaseen haudasta 833, jonka päälle se oli osittain kaivettu. Koska myöhäinen roskakuoppa peitti tämän pinnan lähes kokonaan, tilanne oli paikalla pitkään epäselvä. Pintakerroksia oli 50–65 cm, ja haudan kohdalla tavattiin vain hajallisia kiviä. Hautakuoppa oli tasaleveä, pyöristyväkulmainen, ja sen pohja vietti kaakkoon. Pohjalta kaakkoispäästä tavattiin epämääräinen mytty metallilankaa (:156) ja täytemaassa oli kolme saviastianpalaa, pari palanutta luunsirua ja rautakuonaa. Vainajasta ei havaittu jälkiä.

Hauta 835

Sijainti 125/43

Karttasivu(t) 75–76

Suunta S–N

Valokuvat 34–42, 62

Koko 250x110 cm

Löydökset 24740:160–177

Syvyys 100–105 cm

Hauta sijaitsi edellisten pohjoispuolella, ja sen pohjoispään ympärillä oli useita suuria kiviä. Paikalla oli pintakerroksia n. 50 cm, mutta haudan ääriviivat eivät selvinneet heti niiden poistamisen jälkeen, sillä sen ympärillä ja osittain päällä oli neljä pientä hautaa (831, 836, 837 ja 889). Luoteiskulmalla ollut, vain sivuava hauta 836, jonka eteläpäässä oli pystyyn tuettu kivilaaka, saattoi olla tätä vanhempikin, toiset olivat jonkin verran tämän päällä. Haudan päällä oli hajanaista kiveystä ja melko paljon hiiltä ja rautakuonaa, jonka joukossa yksi möykky oli n. 15 cm läpimitaltaan. Täytemaassa oli myös saviastianpaloja, palanutta savea, palanut luunsiru ja kvartsia. Hautakuoppa oli tasaleveä, pyöristyväkulmainen ja pohjasta etelään viettävä. Vainajan pää oli ollut haudan eteläpäässä, mistä löytyi pronssihelmistä ja -riipuksista tehty kaulanauha (:164) sekä kaksi pyöreätä solkea (:162,163). Näistä n. 20 cm pohjoiseen oli rannerengas (:171), mutta sormus (:170) oli n. 120 cm pohjoisempaan sirpin (:167) vieressä. Pronssinpala (:160) ja spiraalikoristeen katkelma (:161) olivat haudan keskivaiheilla, spiraalikoriste länsi-, pronssinpala itäreunalla. Pronssiesineitä peitti puuja tuohikerros, mutta jäännöksiä arkun reunoista ei havaittu. Vainajasta oli hyvin vähän jälkiä pronssikoruista huolimatta.

Hauta 840

Sijainti 123/41

Karttasivu(t) 79–80

Suunta WNW–ESE

Valokuvat 43, 45–50, 63, 66

Koko ain. 245x110–140 cm

Löydökset 24740:185–222

Syvyys 120–125 cm

Hauta sijaitsi edellisestä lounaaseen aivan vuonna 1969 kaivetun viemäriojan vieressä. Sen länsipää oli luultavasti jonkin verran tuhoutunut viemäriä tehtäessä. Vuonna 1969 kaivetuista haudoista n:o 90 oli ollut aivan tämän eteläpuolella, ja tämän länsipää oli ollut tuolloin osittain tutkitun lieden päällä. Itäisin osa samasta liedestä oli jäljellä kaivausalueen reunassa. Pintamaata oli 50–60 cm, ja hauta erottui selvänä heti tämän poistamisen jälkeen, koska

sen täytemaahan oli sekaantunut runsaasti lieden nokimaata. Myöhemmin kävi ilmi, että paikalla olikin kaksi hautaa; hauta 881 oli tehty suoraan suuremman haudan 840 länsiosan päälle, niin että tämän löytökerros oli mennyt aivan sekaisin. Haudan 840 säilyneessä itäpäässä oli pystyyn nostettu ja toiseen suurehkoon kiveen tuettu päätykivi, mutta muu kiveys oli hajanaista ja vailla järjestystä, ehkä se oli jäännös hautaa 881 tehtäessä hajonneesta kiveyksestä. Hautakuoppa oli ollut ainakin itäpäähän levenevä. Pohja oli muuten jokseenkin tasainen, mutta itäpäässä oli kolme pyöreää muutaman cm:n syvyistä kuopannetta, kaksi näistä lähellä kulmia, kolmas keskeimmällä. Haudan särkyneestä länsipäästä löydettiin rautaveitsi (:209), tuluspii (:210), ehkä viisi punnusta (:197,199,200,201,207) ja suurehko spiraalikoriste (:211) sekä rautanauvoja ja rautaesineiden katkelmia (:189-192,194,198,202-205). Haudan 881 koilliskulmalla oli kaksi sormusta (:206,208), ihmisen hampaan katkelmia (:219,220) ja eläimen hampaita (:221). Haudan keskusta oli täynnä saviastianpaloja; niitä oli ainakin kahdesta, mahdollisesti kolmesta eri astiasta (:193,214-216). Täytemaassa oli lisäksi joitakin pronssiesineiden ja spiraalien katkelmia (:185,187,195,213), rautalevyn paloja, palanutta savea, palanutta luuta ja rautakuonaa. Haudan 840 itäpäässä ja pohjoissivulla oli puujälkiä, jotka ulottuivat 30-35 cm pohjatasoa ylemmäksi, mutta muuta osaa peitti hauta 881, joka oli vain n. 10 cm matalampi. Länsipään pohjoiskulmalla lieden pohja ulottui parikymmentä senttimetriä haudan pohjaa syvenmälle.

Hauta 843

Sijainti 120/48	Karttasivu(t) 77
Suunta SSW-NNE	Valokuva(t) 51
Koko 140x60 cm	Löydökset 24740:225-229
Syvyys 100-120 cm	

Hauta sijaitsi aivan vuonna 1969 kaivetun viemäriojan vieressä, ja sen länsikulma oli tuhoutunut viimeksi mainittua kaivettaessa. Paikalla oli pintakerroksia n. 50-55 cm, mutta metrien laajuinen roskakuoppa ulottui paikoin, mm. juuri tämän haudan kohdalla, 90 cm:n syvyyteen. Hautakuoppa oli ollut tasaleveä ja pyöristyyväkulmainen; tasaisessa pohjassa oli selviä pyöreäkärkisen lapion jälkiä. Haudan pohjalta lounaispäästä löydettiin eläimen hampaan katkelmia (:227). Täytemaassa oli saviastianpaloja, palanut savimöykky, rautakuonamöykky ja piinsiru.

Hauta 844

Sijainti 122/49	Karttasivu(t) 77-78
Suunta S-N	Valokuva(t) 52-61
Koko 330x145 cm, pohj. 310x120-130 cm	Löydökset 24740:230-269
Syvyys 120-130 cm	

Hauta sijaitsi edellisen itäpuolella, muilta sivuilta suurten kivien rajaamana. Sen päällä oli 50-60 cm pintamaata ja suuren roskakuopan jälkiä ulottui syvenmällekkin. Myös hauta 829 oli tehty suoraan tämän päälle, mutta haudan eteläpää ja länsisivu oli säilynyt ehjänä. Haudan

lounaiskulmalla oli kaareva kivistä, pohjoispäässä kaksi yli 60 cm:stä kiveä, joista läntisempi oli rapakiveä ja pahasti murentunut. Hautakuoppa oli tasaleveä, pyöristävänkylmainen ja pohjasta etelään viettävä. Sen luoteiskulmalla oli puujalkia, mutta muualla vain keihäänvarsien kohdalla. Eteläpäässä oli pieni hiiliesiintymä. Vainaja makasi selällään pää etelässä, ja alaruumis oli suurimmaksi osaksi tuhoutunut hautaa 829 kaivettaessa. Hauta-antimista kuitenkin suurin osa oli ollut haudan säilyneessä länsiosassa. Lounaiskulmassa oli kaksi keihäänkärkeä (:240,241) päällekkäin, ja niistä 110 cm pohjoiseen löydettiin keihäänrenkas (:236) ja sen vierestä viikatteen terä (:235). Viikatteen ruodosta n. 20 cm etelään oli rautaniitti ja naula (:237,238) ja aivan näiden vieressä oli miekan kärki. Miekka (:242) jatkui siitä vinottain vainajan rinnalle, missä kahva lepäsi n. 15 cm alempana kuin kärki. Miekan säilän itäpuolelta vainajan lonkkien vaiheilta löydettiin kaksi pronssista vyönjakajaa (:245,246). Vyötaisten kohdalla oikealla kyljellä oli suuri hevosenkenkäsolkki (:248) nurin päin kääntyneenä, ja toinen solki (:258) löydettiin oikealta olkapäältä. Rinnan päällä kärki etelää kohden oli kookas rautaveitsi (:255) sekä piinpala (:256) ja tulusrauta (:252). Sormus (:262) löydettiin leuan alapuolelta ja ilmeisesti tinariipuksen jäännökset (:257) n. 10 cm:n päästä rinnalta. Vainajasta saatiin talteen muutamia hampaita, ja säilyneet luut erottuivat kellertävänä tahmeana massana. Täytemaassa oli muutamia raudanpaloja (:231,233,234,247,264), saviastianpaloja, palanutta savea, palanutta luuta ja rautakuonaa. Haudan 829 täytemaasta löydettiin pari rautaesineen katkelmaa (:230,232).

Hauta 845

Sijainti 123/43

Karttasivu(t) 79-80

Suunta NW-SE

Valokuva(t) 62-66

Koko 320x100-170 cm, pohj. 260x70-130 cm

Löydökset 24740:270-287

Syvyys 90-100 cm

Hauta sijaitsi viemärikuopan vieressä haudan 840 pohjoispuolella ja se oli tehty haudan 888 koillispuolelle päälle. Pintamaata oli paikalla 50-70 cm. Haudan kummankin pään päällä oli suurehkoista kivistä tehty ryhmä, mutta kiveys oli osaksi hajanainen, ja näyttääkin siltä, että haudan keskiosa oli joskus myöhemmin pengottu, sillä keihään varren kappale renkaineen (:273) löydettiin haudan keskustasta n. 20 cm haudan pohjaa ylempää ja haudan pituussuuntaan nähden poikittaisessa asennossa. Hautakuoppa leveni selvästi luoteeseen, missä pohjalla oli suuri kivi. Tämän kaakkoispuolella ja myös eteläkulman lähetyvillä oli n. 10 cm pohjaa alemmaksi ulottuvat kuopanteet. Mahdollisesti nämä olivat syntyneet yritettäessä poistaa pohjakiviä. Kuopan kaakkoispäässä oli jälkiä puurakennelman reunoista, mutta muualta ne olivat hävinneet. Tästä päästä löydettiin hajonneen saviastian jäännökset (:280), sormus (:275) ja spiraalikoristeen katkelma (:279). Sormuksesta 80-90 cm luoteeseen oli muutamia spiraaleja (:272, 274,276-278) ja pieni pronssirenkas (:281). Täytemaassa oli raudanpala (:270), hiiltä, saviastianpaloja, palanutta savea ja luuta, rautakuonaa ja kivi-iskos. Aivan kuopan luoteispäässä oli eläimen hampaat (:285).

Hauta 849

Sijainti 127/38

Suunta SSW-NNE

Koko 150x50 cm

Syvyys 105-110 cm

Karttasivu(t) 85

Valokuva(t) 44, 45, 84-88

Löydökset 24740:288-290

Hauta sijaitsi joutomaa-alueen siinä osassa, missä maanpinta jo vietti peltoa kohti, ja sen tähden sen päällä oli pintamaata vain 30-35 cm. Se oli tehty poikittain hautojen 838 ja 869 päälle ja ainakin hautaa 886 tehtäessä oli tätä rikottu. Hautakuoppa oli tasaleveä ja pyöreä-kulmainen, ja pohja vietti hieman lounaaseen. Kuopan lounaispäästä löydettiin rautaesineen katkelma (:288) ja täytemaassa oli saviastian reunapala ja rautakuonaa.

Hauta 850, röykkiö

Sijainti 130/45

Suunta SW-NE

Koko n. 7x4 m

Latomuksen paksuus 30-50 cm

Karttasivu(t) 81-84

Valokuva(t) 67-82

Löydökset 24740:291-399

Röykkiö 850 oli Luistarin kalmiston eteläosassa aivan pellon rajalla, eikä se erottunut ennen kaivauksia, koska sen päälle oli koottu ylimääräistä maata sekä pelto-ojaa että voimalinjan pylväiden kuoppia kaivettaessa. Vasta kun täytemaata yritettiin koneellisesti poistaa, kaivinkoneen kauha kolahti röykkiön korkeimpiin kiviin. Tämän jälkeen irtomaakerrokset, jotka paikoin olivat yli puolimetrisiä, poistettiin lapioilla ja kivikon todellinen luonne paljastui.

Röykkiö oli rakennettu kolmen yli kaksimetrisen maakiven väliin ja ympärille käyttäen hyväksi myös muita lähistön kookkaita kiviä. Tätä luontaista kivikkoa oli täydennetty lisäkivillä siten, että latomuksesta muodostui lähes säännöllinen 7x4 m:n laajuinen kumpare lounais-koillisuunnassa. Röykkiön kaakkoisivulle oli muodostettu hyvin tasainen reuna suurista kivistä, joiden sileät sivut oli sijoitettu ulospäin (kuvat 69, 70). Kumpareen keskustassa, isojen maakivien rajaamalla alueella, oli hyvin selkeä kookkaista lohkotuista kivistä muodostettu ympyrä ja sen keskellä pystyasentoon tuettu kivi (kuvat 78, 79). Reunoilla oli suurehkoja kiviä, mutta aivan yhtenäistä ketjua nämä eivät muodostaneet. Mahdollisesti reunusta oli rikottu erilaisissa kaivuutöissä, mutta ilman reunustakin röykkiön ulottuvuus oli aivan selvä, sillä itse kiveyksen raja oli jokseenkin jyrkkä. Täyte oli epätavallinen, sillä luontaisten ja lohkottujen kivien lisäksi siihen oli käytetty huomattava määrä rautakuonaa. Kaivauspaikalla suoritetun punnituksen mukaan sitä oli röykkiön alueelta yli 273 kiloa. Varsinkin eteläkulmalla ja useimmilla reunoilla täyte, jota paksuimmillaan oli 50-60 cm, oli lähes pelkkää kuonaa.

Kartoituksessa käytettiin neljää sektoria, mutta löytöjen talteenoton kannalta pienemmät yksiköt tuntuivat tarpeellisilta, ja sen tähden röykkiö jaettiin kahdeksaan alueeseen. Näistä 1-3 olivat eteläisen sektorin C O A alueella, 4-6 läntisen sektorin A O D alueella, kun sen sijaan sektorit D O B ja B O C vastasivat löyöalueita 7 ja 8.

Röykkiön pinnalla maa oli nokista ja hyvin mustaa, mutta vain muutamia palaneita luunsiruja löydettiin. Alempana maa ei ollut lainkaan niin tummaa. Saviastianpaloja alkoi löytyä heti pinnalta ja alimmat olivat kiveyksen alla yli metrin syvyydessä alkuperäisestä maanpinnasta. Niitä oli kaikkiaan yli 13 kg, ja kaksi kolmasosaa näistä löydettiin röykkiön keskustasta alueilta 1, 2, 6 ja 7. Myös röykkiön länsikulmalla alueella 4 oli lähes kolme kiloa saviastianpaloja.

Muista löydöistä mainittakoon veitsen terä kaakkoisreunalta alueelta 8 (24740:293), pronssivarataan katkelma (24740:316), kuutiokivet (24740:291,317,318,320), kiekkokivet (24740:319,383,394), pari kiekkomaista rautaesineitä (24740:313,314, moderneja?) ja ehkä raakaraudan kappaleet (? 24740:315). Varsinkin röykkiön keskustassa kiveyksen alaosassa oli eläimen hampaita (24740:365-369). Pari hammasta löydettiin myös lounais- (24740:337) ja kaakkoisreunalta (24740:307).

Röykkiön reunoilla puhdas hiekka tuli vastaan melkein heti kiveyksen loppumisen jälkeen, mutta keskustassa maa kivien alla oli sekaista ja värjäytynyttä vielä 10-20 cm:n paksuudelta. Osaksi tämä johtui myyrien mellastuksesta, sillä näiden käytäviä oli selvästi röykkiön alueella, mutta kaakkoisreunalta paljastui yllättäen vielä syvemmälle jatkuva tumma läikkä. Tämä oli kooltaan 170x60 cm ja se ulottui lähes puoli metriä muuta röykkiön pohjaa alemmaksi. Muodoltaan se täysin vastasi ruumishautaa, mutta muutamaa tahmeaa läikkää lukuunottamatta kuopan pohjalta ei löydetty mitään. Täytemaassa oli muutama saviastianpala (24740:391).

Kuoppa oli kaivettu lounais-koillissuuntaiseksi, ja sen koillispäädyssä oli juuri se merkillinen pyöreä latomus, joka jo alkuvaiheessa oli kiinnittänyt huomion röykkiön keskustaan. Näyttää mahdolliselta, että se oli rakennettu juuri tämän ruumishaudan merkiksi ja että röykkiö oli sitten koottu ympärille vielä varmemmaksi vakuudeksi. Röykkiön kaakkoispuolella suuret kivet olivat juuri hautakuopan päällä. Kaivaus tällä tärkeimmällä alueella suoritettiin siten, että suuret kivet väännettiin suoraan ulospäin tukilankkujen päälle. Siten ne saatiin juuri omille paikoilleen, kun röykkiö entistettiin kaivauksen jälkeen. Kaikki sen materiaali oli sijoitettu erilleen kaivauksen kuluessa, jotta entistäminen kävisi helpommin. Myös rautakuona pantiin takaisin. Röykkiön välittömimpään ympäristöön pantiin aivan puhdasta hiekkaa, jotta kasvillisuus ei heti peittäisi sitä, mutta muuten alue tasoitettiin ennalleen.

Hauta 851

Sijainti 129/36

Karttasivu(t) 92

Suunta SSW-NNE

Valokuva(t)

Koko 170x50 cm

Löydökset 24740:400-401

Syvyys 70-75 cm

Hauta sijaitsi joutomaa-alueesta etelään olevalla pellolla, missä pintamultaa oli n. 30 cm. Hautakuoppa oli tasaleveä ja pyörityväkulmainen, pohja oli parin kiven johdosta epätasainen. Kuopan koillispäästä n. 30 cm pohjaa ylempää löydettiin pronssisormus (:400) ja täytemaassa oli rautakuonaa, mutta muuta mainittavaa ei havaittu.

Hauta 853

Sijainti 129/34
 Suunta SSW-NNE
 Koko 160x65 cm
 Syvyys 90-95 cm

Karttasivu(t) 92
 Valokuva(t)
 Löydökset 24740:404-409

Hauta sijaitti joutomaa-alueesta etelään olevalla pellolla, jossa pintamultaa oli n. 30 cm. Hautakuoppa oli tasaleveä ja pyöristyväkulmainen, pohja vietti hieman lounaaseen. Kuopan lounaispäässä oli pieni raudanpala (:404) ja koillispuolella eläimen hampaat (:407). Täytemaasta tavattiin palanutta savea ja luuta, rautakuonaa ja piinsiru.

Hauta 854

Sijainti 131/33
 Suunta SSW-NNE
 Koko 170x55 cm
 Syvyys 75 cm

Karttasivu(t) 92
 Valokuva(t)
 Löydökset 24740:410-414

Hauta sijaitti peltoalueella, missä pintamultaa oli n. 30 cm. Hautakuoppa oli tasaleveä, pyöristyväkulmainen ja pohjasta tasainen. Sen keskiosasta löydettiin kivikirveen katkelma (:410), lounaispuolella oli suuri saviastianpala (:412) ja koillispuolella eläimen hampaat (:413). Yläpuolella täytemaassa oli saviastian reunapala ja useita möykkyjä rautakuonaa.

Hauta 855

Sijainti 125/40
 Suunta SW-NE
 Koko 195x90 cm
 Syvyys 90-95 cm

Karttasivu(t) 85,87
 Valokuva(t) 43-45, 83-97
 Löydökset 24740:415-448

Hauta sijaitti kohdassa 125/39 olleen suuren tulisijan päällä, joten sen täytemaa erottui vain heikosti lieden alueesta. Säännöllisen muotoisen, pyöristyväkulmaisen hautakuopan pohja rajoittui lieden kiviin, joten se oli aivan muhkurainen. Sekaisia pintakerroksia oli paikalla 60-75 cm, joten hauta havaittiin vasta silloin, kun koillispuolella saviastian (:416) yläreuna tuli näkyviin. Toinen astia (:421) lounaispuolella olikin yli 15 cm alempana; molemmat olivat haudan kaakkoisreunalla. Vainaja makasi selällään pää lounaassa. Kätet oli taivutettu rinnalle, mistä löytyivät rannerenkaat (:417,420), sirppi (:432), sormukset (:438-440), rautaneula (:437) ja kaulanauhan jäännökset (:426-430). Viimeksi mainittujen joukossa olivat vainajan hampaat (:431). Otsalta löydettiin spiraalikoristeita (:441), samoin alaraajojen vaiheilta (:423-425), missä oli myös sormus (:422). Kaksi sormusta (:415,443) oli vielä haudan koillispuolella, toinen näistä aivan saviastian (:416) vieressä. Pronssiesineitä peitti tuohikerros. Täytemaassa oli saviastianpaloja, palanutta savea, palanut luunsiru ja rautakuonaa.

Hauta 860

Sijainti 119/51

Karttasivu(t) 77

Suunta SSW-NNE

Valokuva(t)

Koko 200x70 cm, phj. 165x55 cm

Löydökset 24740:457-460

Syvyys 110-115 cm

Hauta sijaitsi aivan vienärikaivannon vieressä, missä pintamaata oli 40-50 cm. Hautakuoppa oli särkynyt yläosastaan vienäriä kaivettaessa, mutta pohja oli ehjä. Se leveni koilliseen ja oli jokseenkin tasainen. Haudan keskeltä n. 30 cm pohjaa ylemmää löydettiin sininen helmi (:457) ja täytemaassa oli myös saviastianpaloja, rautakuonaa ja kivi-iskos.

Hauta 878

Sijainti 129/48

Karttasivu(t) 88

Suunta SW-NE

Valokuva(t) 98-103

Koko 220x90-95 cm

Löydökset 24740:487-498

Syvyys 85 cm

Hauta sijaitsi röykkiön 850 pohjoispuolella aivan lähellä voimalinjapylvään lounaista "jalkaa". Paikalla oli pintamaakerroksia 35-40 cm, pylvään lähellä huomattavasti enemmänkin. Haudan lounaispäässä oli 45-50 cm:nen kivi ja melko paljon pienempiäkin kiviä, mutta ilmeisesti kiveys oli hajonnut päälle tehtyjä hautoja 890 ja 891 kaivettaessa. Hautakuoppa oli yläosastaan hieman epämuotoinen, mutta pohjalta lähes tasaleveä, kulmista hieman pyöristynyt. Pohja oli tasainen ja sen lounaisosassa erottui puujalkia. Samassa päässä oli neljä saviastiaa (:487-490). Puolisen metriä keskemällä, haudan luoteissivulla, oli saman hevosenkenkäsoljen kaksi puolikasta (:491,492) n. 20 cm:n päässä toisistaan, ja näistä koilliseen pieni rautaveitsi (:493) ja spiraalikoristeen katkelma (:494). Täytemaassa oli saviastianpaloja, palanut luunsiiru, rautakuonaa ja kivi-iskos. Mitään lujjäänöksiä ei tavattu.

Hauta 879

Sijainti 131/49

Karttasivu(t) 89

Suunta S-N

Valokuva(t) 104-108

Koko 280x100 cm, pohj. 250x90-100 cm

Löydökset 24740:499-514

Syvyys 90-130 cm

Hauta sijaitsi edellisestä koilliseen, missä voimalinjapylvään juurella oli täytemaata jopa 80 cm. Sen pohjoispäässä oli puolimetrinen kivi ja täytemaassa oli melkoisesti pienempiä kiviä, jotka tuskin kuitenkaan muodostivat tarkoituksellista kiveystä. Hautakuoppa oli yläosastaan hieman epämuotoinen, mutta pohjalta lähes suorakulmainen, ja kummallakin pitkällä sivulla ja pohjoispäässä oli puujalkia. Pohja oli tasainen, mutta eteläpäässä juuri siinä kohdassa, missä vainajan pään ja rinnan olisi pitänyt olla, oli n. 10 cm:n syvyinen kuoppa, mahdollises-

ti jälki hautaan kohdistuneesta tihutyöstä. Kuopasta pohjoiseen löydettiin pieni sininen helmi (:500), veitsi (:503), sormus (:505) ja sen vieressä esiliinan kulmakoriste (:507). Näistä itään vainajan oikealla kyljellä oli sirppi (:501) ja sen alla esiliinan toisen yläkulman koriste (:509). Esiliinan pitkien sivujen reunukset (:506) jatkuivat tästä pohjoiseen päätyäkseen n. 70 cm:n päässä alakulmien koristeisiin. Näiden pohjoispuolella oli pronssisormus (:504) ja haudan luoteiskulmassa särkynyt saviastia (:499). Pronssiesineiden päällä oli tuolta, mutta luista ei ollut juuri mitään jälkiä. Täytemaasta löydettiin saviastianpaloja, rautakuonaa, piinsiru ja kivi-iskos.

Hauta 881

Sijainti 122/41

Karttasivu(t) 80

Suunta NW-SE

Valokuva(t) 47-48

Koko n. 170x100(-80) cm

Löydökset ks. hauta 840

Syvyys 100-110 cm

Hauta sijaitsi suoraan haudan 840 päällä, joten se havaittiin vasta lähellä pohjatasoa. Hautakuoppa oli lähes tasaleveä, pyöristyyväkulmainen ja pohjasta tasainen. Sen täytemaa oli täynnä esineitä ja esineiden katkelmia haudasta 840, mutta luultavasti vähäiset luurangon jäännökset hautakuopan pohjoisreunalla sekä sormukset (:206,208) kuuluvat tähän hautaan.

Hauta 891

Sijainti 128/48

Karttasivu(t) 88

Suunta SW-NE

Valokuva(t) 98-102

Koko 105x40-55 cm

Löydökset 24740:522-524

Syvyys 90 cm

Hauta oli tehty kokonaan haudan 878 itäkulman päälle ja tämän kaakkoisivun päällä taas oli hauta 890, joka kuitenkin oli mnatalampi, niin että tämän pohja oli säilynyt. Hautojen päällä oli runsaasti kiviä, mutta ne saattoivat olla peräisin haudan 878 hajonneesta kiveyksestä. Hautakuoppa oli lounaispäästä leveämpi ja tasapohjainen. Sen lounaispäästä löydettiin kolme pientä sinistä helmeä (:523) ja koillispäässä oli kaksi kulmakoristetta (:522,524). Vainajasta ei ollut säilynyt jälkiä.

Liedet

Karttasivut 85–86, 90–91

Valokuvat 4–5, 43–46, 83–88, 109–115

Vuoden 1989 kaivausalueelta tavattiin hautojen lisäksi kaksi erittäin suurta kuoppaliettä. Ensimmäinen näistä oli peltoalueella kalmiston eteläreunalla, välittömästi vuonna 1969 kaive-
tusta viemäriojasta itään (kohta 126/26). Se oli suppilomainen, peltomullan alla laajuudeltaan n. 330x310 cm, mutta pohjalta läpimitaltaan vain 80 cm. Syvyyttä sillä oli pellon pinnasta laskettuna n. 140 cm, multa oli paikalla 35–45 cm. Kuopan reunoja kiersi n. 10 cm:n paksuinen nokikerros, jollainen oli myös pohjalla. Hiilen syyt olivat keskeltä kohti reunoja, osittain reunojen suuntaisesti. Keskiosa oli täynnä vahvasti palaneita kiviä, joiden välissä oli siellä täällä likaisen harmaa tai jopa aivan puhdas keltainen hiekkakerros. Paikoin oli myös kohtia, joissa kivien välit olivat tyhjiä. Kuopasta löydettiin muutama saviastianpala ja pari palanutta luunsirua (24740:627–629). Hiilinäytteet (24740:656f,h) ovat aivan pohjalta. Lieden pohjoispuolella erottui hiekassa muutamia matalia tumman maan läikkiä, ks. karttasivu 66, joissa oli saviastianpaloja (24740:580,593,594,610,616) ja palanutta luutakin (24740:597,609,611).

Toinen liesi oli kohdassa 125/39, ja sen päälle oli tehty haudat 838, 839 ja 855 sekä myöhäinen roskakuoppa. Rakenteeltaan se oli suuresti edellisen kaltainen, ylhäältä laajuudeltaan n. 310x280 cm, pohjasta n. 90x60 cm. Syvyys nykyisestä maanpinnasta oli 150–155 cm, ja kun pintamaata oli tässä 50–60 cm, liedet olivat olleet alkuaan jokseenkin yhtä syviä. Edellisestä tämä poikkesi siinä, että kivien väleissä oli paljon enemmän tyhjiä paikkoja ja lieden pohja ja seinämät olivat hyvin voimakkaan punaisiksi palaneet. Tästä kuopasta löydettiin myös enemmän saviastianpaloja kuin edellisestä (24740:630–633). Kuopasta ovat hiilinäytteet 24740:656c–d.

Kolmannesta liedestä oli jälkiä hautojen 840 ja 845 välillä ruudussa 122/42. Ne liittyivät lieteen, josta oli tehty havaintoja jo vuonna 1969 hautaa 80 kaivettaessa, ks. Luistari I s. 107.

Nokimaata sisältävä kuoppa oli myös ruudussa 121/45. Puolet siitä oli hävinnyt viemäriojan kaivauksessa. Jäljellä olevan osan perusteella kuoppa lienee ollut pyöreähkö, läpimitaltaan n. 115 cm, pyörityväpohjainen ja n. 35 cm:n syvyinen (pintamaan rajasta). Nokea oli vain harvakseltaan ja kuopassa oli vain muutamia kiviä. Siitä löydettiin saviastianpala ja rautakuonamöykky (24740:625–626).

EURA - LUISTARI 1989

Hauta	Sijainti	Suunta	Koko	Syvyys	Saviast.p.	Pal.savea	Pal.luita	Maat.luita	Rautak.	Kivies.	Muuta	Luettelon.	Valokuvat	Kartat
820	126/55	WNW-ESE	250x60-75	105-130	x		x		x			1-6	9	68-69
821	126/55	SSW-NNE	Ain. 60x40	100	x							7		68-69
822	127/57	SSW-NNE	Ain.290x130	85-100	x			x	x	x	x	8-15	9-11	68-69
823	123/56	NW-SE	90x60	60-65	x							16		66
824	122/55	S-N ?	170x70-80	95	x				x			17-18	12-13	66
825	127/52	SSW-NNE	340x160 225x100	120-125	x	x	x	x	x	x	x	19-129	14-22	70-71
826	126/52	NNW-SSE	140x100 100x50	100	x		x		x	x		130-137	23-27	72
827	125/56	NW-SE	185x65	90										68-69
828	126/50	SSW-NNE	90x30-40	75-80									28-29	73
829	121/49	NNW-SSE	175x50-70	120									53-56	77-78
830	125/49	S-N	350x150-200 280x125-140	90-115	x	x	x		x	x	x	138-151	30-32	73-74
831	124/44	NW-SE	100x40-50	80-85					x			152	34-35	75
832	127/42	NW-SE	75x40	75									33, 34	66
833	127/42	NW-SE	255(240)x60	80-85	x				x			153-155	33, 34	85
834	126/40	NNW-SSE	200x70	80-100	x		x		x			156-159	43,45,84-88	85
835	125/43	S-N	250x110	100-105	x	x	x		x	x	x	160-177	34-42,62	75-76
836	125/46	S-N ?	95x50	70-80	x		x		x			178-180	34-35	75
837	126/44	SSW-NNE	140x60	100	x		x					181-182	34-35	75-76
838	126/38	WNW-ESE	180x50-55	90	x				x			183-184	43,45,84-88	85
839	124/38	SSW-NNE	100x40	70-80									43	85
840	123/41	WNW-ESE	245x110-140	120-125	x	x	x	x	x		x	185-222	43,45-50,63,66	79-80
841	124/36	SSW-NNE	190x60	110-120									44,45,84	85
842	126/37	SSW-NNE	140x45	100-110	x				x		x	223-224	44,45,84-88	85
843	120/48	SSW-NNE	140x60	100-120	x	x		x	x	x		225-229	51	77
844	121/49	S-N	330x145 310x120-130	120-130	x	x	x		x		x	230-269	52-61	77-78
845	123/43	NW-SE	320x100-140 260x70-130	90-100	x	x	x	x	x	x	x	270-287	62-66	79-80
846	126/36	SSW-NNE	155x55	80 ?										85
847	126/35	SSW-NNE	225x70	100-110									44,84	66
848	124/34	SSW-NNE	155x50	110									84,85	66
849	127/38	SSW-NNE	150x50	105-110	x				x			288-290	44,45,84-88	85
850	130/44	SW-NE	175x60	110	x	x	x	x	x	x	x	291-399	67-82	81-84
851	129/36	SSW-NNE	170x50	70-75					x		x	400-401		92
852	131/40	NW-SE	130x60	55	x				x			402-403	6	66
853	129/34	SSW-NNE	160x65	90-95		x	x	x	x	x		404-409		92
854	131/33	SSW-NNE	170x55	75	x			x	x			410-414		92
855	125/40	SW-NE	195x90	90-95	x	x			x		x	415-448	43-45,83-97	85,87

Valokuvaluettelo 1989

Negatiivi

- 78753 1. Vuoden 1989 kaivausalueen pohjoisinta osaa. Taustalla röykkiö 755. Kuvattu lounaasta.
- 78771 2. Vuoden 1989 ensiksi avattu alue. Kuvattu pohjoisesta.
- 78831 3. Vuoden 1989 eteläisintä kaivausaluetta. Kuvattu lounaasta.
- 78827 4. Samaa aluetta kuin edellä samasta suunnasta. Etualalla suuri liesi
78828 pisteessä 126/26.
- 78834 5. Samaa aluetta kuin edellisessä kuvassa koillisesta. Taustalla oikealla suuri liesi pisteessä 126/26.
- 78880 6. Kaivausalueen kaakkoisosan hautoja ja osittain loppuun kaivettuina. Vasemmalla röykkiön 850 reunaa. Kuvattu luoteesta.
- 78804 7. Alkukesän 1989 kaivajat: Raisa Hilander, Jaana Riikonen, Kati Hilander, Pasi Lempinen, P-L. Lehtosalo-Hilander, Ville Vesander, Tani Levonmaa, Johanna Seppä, Seppo Kuusisto, Aija Antikainen, Frans Hartman, Esa Saari ja Taneli Lahtinen. Edessä Rauno Hilander.
- 78939 8. Loppukesän 1989 kaivajia: P-L. Lehtosalo-Hilander, Seppo Kuusisto, Sari Lehto, Johanna Seppä, Päivi Hakanpää, Ville Vesander ja Taneli Lahtinen.
- 78784 9. Hauta 822 kuvattuna lounaasta.
- 78775 10. Keihäänkärjet haudassa 822. Kuvattu luoteesta.
- 78800 11. Saviastiaa haudassa 822, kuvattu ylhäältä.
- 78768 12. Hauta 824 kuvattuna pohjoisesta.
- 78764 13. Hauta 824 pohjoisesta kivien poiston jälkeen.
- 78766 14. Haudan 825 kiviä kuvattuina pohjoiskoillisesta.
- 78785 15. Hauta 825 lännestä.

- 78787 16. Hauta 825 suoraan ylhäältä.
- 78882 17. Keihäänkärki haudassa 825 kaakosta.
- 78885 18. Saviastianpaloja haudassa 825.
- 78817 19. Puuastian nauvoja haudassa 825, lähes suoraan ylhäältä.
- 78855 20. Puuastian nauvoja haudassa 825. Kuvattu ylhäältä.
- 78857 21. Puuastian lähes säännöllinen naulakehä haudassa 825. Kuvattu ylhäältä.
- 78864 22. Puuastian naulakehä haudassa 825. Kuvattu ylhäältä.
- 78802 23. Yleiskuva pohjoiselta alueelta. Kuvattu pohjoisesta.
- 78798 24. Haudat 826 ja 870 suoraan ylhäältä.
- 78876 25. Haudat 826 ja 870 pohjoisesta.
- 78878 26. Haudat 826 ja 870 lännestä.
- 78925 27. Haudat 826 ja 870 etelästä.
- 78796 28. Hauta 828 kuvattuna ylhäältä.
- 78789 29. Hauta 830 kuvattuna koillisesta.
- 78790 30. Hauta 830 suoraan ylhäältä.
- 78807 31. Kiveystä haudan 830 päällä, kuvattu lähes suoraan ylhäältä.
- 78858 32. Haudan 830 löydöt suoraan ylhäältä.
- 78761 33. Haudat 832-834 kuvattuina ylhäältä pohjoisesta.
- 78777 34. Hauta 835 ympäristöineen etelästä.
- 78757 35. Haudat 835-837, 831 ja 889 pohjoisesta.
- 78861 36. Johanna Seppä kaivamassa hautaa 835. Pohjoisluoteesta.
- 78872 37. Haudan 835 löytökerros lännestä.

- 78871 38. Haudan 835 löytökerros pohjoisesta.
- 78867 39. Haudan 835 korut osaksi tuohen peitossa. Kuvattu pohjoisesta.
- 78868 40. Haudan 835 korut pohjoisesta.
- 78865 41. Hauta 835, korut lännestä.
- 78866 42. Kaulanauha haudassa 835. Kuvattu ylhäältä.
- 78835 43. Liesi pisteessä 126/39 lähes etelästä.
- 78875 44. Hauta 840 ja liesi pisteessä 125/39.
- 78904 45. Tornikuva liedestä, piste 125/39.
- 78922 46. Liesi pisteessä 125/39 ja hauta 840 ylhäältä.
- 78929 47. Hauta 840 kaakosta.
- 78927 48. Hauta 840 luoteesta.
- 78838 49. Hauta 840, spiraalikoriste, piinpala ja veitsi idästä kuvattuina.
- 78840 50. Nurinkääntynyt spiraalikoriste haudassa 840.
- 78794 51. Hauta 843 suoraan ylhäältä.
- 78792 52. Hauta 844 suoraan ylhäältä. Roskakuopan jälkeä vielä näkyvissä.
- 78811 53. Haudan 844 viikate ja keihäänkärjet etelästä.
- 78823 54. Haudan 844 löytökerros kuvattuna etelästä.
- 78813 55. Haudan 844 löytökerrosta pohjoisesta.
- 78816 56. Hauta 844 löytöineen pohjoisesta.
- 78808 57. Viikate ja keihäänrenkas haudassa 844. Kuvattu lännestä.
- 78819 58. Vyön osia haudassa 844, ylhäältä.
- 78809 59. Keihäänkärjet haudassa 844. Kuvattu lännestä.

- 78826 60. Soljet, tulusrauta ja veitsi haudassa 844, pohjoisesta.
- 78825 61. Tulusrauta ja veitsi haudassa 844. Kuvattu ylhäältä pohjoisesta.
- 78782 62. Haudan 845 kiveys lounaasta kuvattuna.
- 78756 63. Haudan 845 kiveys kuvattuna koillisesta.
- 78754 64. Haudan 845 kiveys. Kuvattu luoteesta.
- 78781 65. Haudan 845 kiveys luoteesta kuvattuna.
- 78873 66. Haudat 840 ja 845 pohjoisesta.
- 78836 67. Röykkiö 850 kaivauksen alkuvaiheessa. Kuvattu lounaasta.
- 78850 68. Röykkiö 850 koillisesta.
- 78847 69. Röykkiö 850 etelälounaasta.
- 78846 70. Röykkiö 850 lounaasta kuvattuna.
- 78852 71. Röykkiö 850 luoteesta.
- 78854 72. Röykkiö 850 lännestä.
- 78931 73. Röykkiön 850 luoteissivua lännestä kuvattuna.
- 78881 74. Röykkiö 850 lounaasta.
- 78900 75. Röykkiö 850 suoraan ylhäältä.
- 78888 76. Röykkiö 850 suoraan ylhäältä
- 78926 77. Röykkiö 850. Suuria saviastian paloja lounaispäässä.
- 78937 78. Röykkiö 850. Keskuslatomus itäkoillisesta.
- 78930 79. Röykkiö 850. Keskuslatomus lounaasta.
- 78934 80. Röykkiötä 850 lounaasta. Alue 3 lähes kaivettu.
- 78935 81. Röykkiö 850. Kiveystä koillispäässä. Pohjoisesta.

- 78842 82. Røykkiön 850 entistettyä kaakkoislaitaa etelälounaasta.
- 78879 83. Liesi pisteessä 125/39 pohjoisesta.
- 78890 84. Alue lieden pisteessä 125/39 ympärillä koillisesta.
- 78895 85. Lieden pisteessä 125/39 kaivausta. Kuvattu kaakosta.
- 78896 86. Sama alue kuin edellä.
- 78897 87. Liesi pisteessä 125/39 ympäristöineen kaakosta.
- 78899 88. Liesi pisteessä 125/39 kaakosta.
- 78887 89. Hauta 855 koillisesta.
- 78906 90. Hauta 855. Lounaispää kaivauksen alaisena.
- 78909 91. Hauta 855 koillisesta.
- 78911 92. Hauta 855 lounaasta.
- 78908 93. Hauta 855. Lounaispään saviastia ja tuohen peittämiä esineitä ylhäältä.
- 78912 94. Hauta 855. Saviastia ja tuohen peittämiä koruja ylhäältä.
- 78914 95. Hauta 855. Rannerenkaat, sirppi ja kaulanauha. Ylhäältä.
- 78915 96. Hauta 855. Rannerenkaat, sirppi ja kaulanauha. Ylhäältä.
- 78886 97. Hauta 855. Koillispään saviastia. Koillisesta.
- 78892 98. Haudat 878, 890 ja 891 lounaasta.
- 78945 99. Hauta 878 saviastioineen lounaasta.
- 78891 100. Haudat 878, 890 ja 891 pohjoiskoillisesta.
- 78947 101. Hauta 878 saviastioineen koillisesta.
- 78949 102. Hauta 878 saviastioineen koillisesta.
- 78948 103. Saviastiat haudassa 878 luoteesta.

- 78954 104. Hauta 879 pohjoiskoillisesta.
- 78944 105. Hauta 879, löytökerros pohjoiskoillisesta.
- 78837 106. Hauta 879, esiliian reunukset, sirppi ja saviastia. Kuvattu etelästä.
- 78845 107. Esiliinan luoteiskulman koriste haudassa 879.
- 78953 108. Saviastianpalat haudassa 879 ylhäältä.
- 78806 109. Liesi pisteessä 126/26, kuvattu ylhäältä lännestä.
- 78822 110. Liesi pisteessä 126/26 pohjaan kaivettuna. Koillisesta.
- 78916 111. Liesi pisteessä 125/39 haudan poistamisen jälkeen.
- 78923 112. Liesi pisteessä 125/39 ylhäältä haudan poistamisen jälkeen.
- 78919 113. Liesi pisteessä 125/39 puoliksi kaivettuna, kaakosta.
- 78920 114. Sama kuin edellä pohjoisluoteesta.
- 78941 115. Liesi pisteessä 125/39 pohjaan kaivettuna. Kaakosta.
- 78956 116. Hiottu maakivi ruudussa 122/47. Kuvattu luoteesta.

Negatiiviluettelo 1989

Negatiivi

78753	1. Yleiskuva pohjoisimmasta alueesta. Kuvattu lounaasta.
78754	64. Haudan 845 kiveys. Kuvattu luoteesta.
78755	-- Sama kuin 64.
78756	63. Haudan 845 kiveys kuvattuna koillisesta.
78757	35. Haudat 835-837, 831 ja 889 pohjoisesta.
78758	-- Sama kuin 35.
78759	-- Lähes sama kuin 35.
78760	-- Sama kuin 33.
78761	33. Haudat 832-834 kuvattuina ylhäältä pohjoisesta.
78762	-- Hauta 824 etelästä.
78763	-- Sama kuin edellä.
78764	13. Hauta 824 pohjoisesta kivien poiston jälkeen.
78765	-- Sama kuin 14.
78766	14. Haudan 825 kiviä kuvattuina pohjoiskoillisesta.
78767	-- Lähes sama kuin 14.
78768	12. Hauta 824 kuvattuna pohjoisesta.
78769	-- Sama kuin 12.
78770	-- Lähes sama kuin 12.
78771	2. Vuoden 1989 ensiksi avattu alue. Kuvattu pohjoisesta.
78772	-- Sama kuin 2.
78773	-- Pitempi keihäänkärki haudassa 822. Luoteesta.
78774	-- Sama kuin edellä.
78775	10. Keihäänkärjet haudassa 822. Kuvattu luoteesta.
78776	-- Sama kuin edellä.
78777	34. Hauta 835 ympäristöineen etelästä.
78778	-- Sama kuin 34.
78779	-- Sama kuin 34.
78780	-- Sama kuin 65.
78781	65. Haudan 845 kiveys luoteesta kuvattuna.
78782	62. Haudan 845 kiveys lounaasta kuvattuna.
78783	-- Hauta 845 kaakosta.
78784	9. Hauta 822 kuvattuna lounaasta.
78785	15. Hauta 825 lännestä.
78786	-- Johanna Seppä piirtää.
78787	16. Hauta 825 suoraan ylhäältä.
78788	-- Sama kuin 16.
78789	29. Hauta 830 kuvattuna koillisesta.
78790	30. Hauta 830 suoraan ylhäältä.

- 78791 -- Sama kuin 30.
- 78792 52. Hauta 844 suoraan ylhäältä. Roskakuopan jälkeä vielä näkyvissä.
- 78793 -- Sama kuin 52.
- 78794 51. Hauta 843 suoraan ylhäältä.
- 78795 -- Sama kuin 51.
- 78796 28. Hauta 828 kuvattuna ylhäältä.
- 78797 -- Sama kuin 28.
- 78798 24. Haudat 826 ja 870 suoraan ylhäältä.
- 78799 -- Sama kuin 24.
- 78800 11. Saviastiaa haudassa 822, kuvattu ylhäältä.
- 78801 -- Sama kuin 11.
- 78802 23. Yleiskuva pohjoiselta alueelta. Kuvattu pohjoisesta.
- 78803 -- Hauta 824.
- 78804 7. Kaivajat alkukesästä 1989.
- 78805 -- Sama kuin 109.
- 78806 109. Liesi pisteessä 126/26, kuvattu ylhäältä lännestä.
- 78807 31. Kiveystä haudan 830 päällä, kuvattu lähes suoraan ylhäältä.
- 78808 57. Viikate ja keihäänrengas haudassa 844. Kuvattu lännestä.
- 78809 59. Keihäänkärjet haudassa 844. Kuvattu lännestä.
- 78810 -- Sama kuin 53.
- 78811 53. Haudan 844 viikate ja keihäänkärjet etelästä.
- 78812 -- Sama vaihe kuin kuvassa 53 pohjoisesta kuvattuna.
- 78813 55. Haudan 844 löytökerrosta pohjoisesta.
- 78814 -- Sama kuin 55.
- 78815 -- Sama kuin 55.
- 78816 56. Hauta 844 löytöineen pohjoisesta.
- 78817 19. Puuastian nauvoja haudassa 825, lähes suoraan ylhäältä.
- 78818 -- Sama kuin 19.
- 78819 58. Vyön osia haudassa 844, ylhäältä.
- 78820 -- Sama kuin 58.
- 78821 -- Sama kuin 58.
- 78822 110. Liesi pisteessä 126/26 pohjaan kaivettuna. Koillisesta.
- 78823 54. Haudan 844 löytökerros kuvattuna etelästä.
- 78824 -- Sama kuin 54.
- 78825 61. Tulusrauta ja veitsi haudassa 844. Kuvattu ylhäältä pohjoisesta.
- 78826 60. Soljet, tulusrauta ja veitsi haudassa 844, pohjoisesta.
- 78827 4:1 Panorama kaivausalueen eteläosasta. Kuvattu lounaasta. Etualalla
- 78828 4:2 liesi pisteessä 126/26.
- 78829 -- Yleiskuva eteläisimmästä alueesta, kuvattu lounaasta.
- 78830 -- Sama kuin edellä.
- 78831 3. Yleiskuva kaivauksen eteläosasta. Kuvattu lounaasta.
- 78832 -- Työkuva.
- 78833 -- Työkuva.

- 78834 5. Yleiskuva kaivauksen eteläosasta, kuvattu koillisesta. Taustalla liesi pisteessä 126/26.
- 78835 43. Liesi pisteessä 126/39 lähes etelästä.
- 78836 67. Röykkiö 850 kaivauksen alkuvaiheessa. Kuvattu lounaasta.
- 78837 106. Hauta 879, esiliinan reunukset, sirppi ja saviastia. Kuvattu etelästä.
- 78838 49. Hauta 840, spiraalikoriste, piinpala ja veitsi idästä kuvattuina.
- 78839 -- Sama kuin 49.
- 78840 50. Nurinkääntynyt spiraalikoriste haudassa 840.
- 78841 -- Sama kuin 82.
- 78842 82. Röykkiön 850 entistettyä kaakkoislaitaa etelälounaasta.
- 78843 -- Esiliinan reunoja haudassa 879.
- 78844 -- Sama kuin edellä.
- 78845 107. Esiliinan luoteiskulman koriste haudassa 879.
- 78846 70. Röykkiö 850 lounaasta kuvattuna.
- 78847 69. Röykkiö 850 etelälounaasta.
- 78848 -- Sama kuin 69.
- 78849 -- Sama kuin 68.
- 78850 68. Röykkiö 850 koillisesta.
- 78851 -- Sama kuin 68.
- 78852 71. Röykkiö 850 luoteesta.
- 78853 -- Sama kuin 71.
- 78854 72. Röykkiö 850 lännestä.
- 78855 20. Puuastian nauloja haudassa 825. Kuvattu ylhäältä.
- 78856 -- Sama kuin 21.
- 78857 21. Puuastian lähes säännöllinen naulakehä haudassa 825. Ylhäältä.
- 78858 32. Haudan 830 löydöt suoraan ylhäältä.
- 78859 -- Sama kuin 32.
- 78860 -- Sama kuin 32.
- 78861 36. Johanna Seppä kaivamassa hautaa 835. Pohjoisluoteesta.
- 78862 -- Työkuva.
- 78863 -- Hauta 830 etelästä.
- 78864 22. Puuastian naulakehä haudassa 825. Kuvattu ylhäältä.
- 78865 41. Hauta 835, korut lännestä.
- 78866 42. Kaulanauha haudassa 835. Kuvattu ylhäältä.
- 78867 39. Haudan 835 korut osaksi tuohen peitossa. Kuvattu pohjoisesta.
- 78868 40. Haudan 835 korut pohjoisesta.
- 78869 -- Sama kuin 40.
- 78870 -- Sama kuin 38.
- 78871 38. Haudan 835 löytökerros pohjoisesta.
- 78872 37. Haudan 835 löytökerros lännestä.
- 78873 66. Haudat 840 ja 845 pohjoisesta.
- 78874 -- Sama kuin 66.
- 78875 44. Hauta 840 ja liesi pisteessä 125/39 pohjoisesta.
- 78876 25. Haudat 826 ja 870 pohjoisesta.

- 78877 -- Sama kuin 25.
78878 26. Haudat 826 ja 870 lännestä.
78879 83. Liesi pisteessä 125/39 pohjoisesta.
78880 6. Yleiskuva peltoalueen haudoista. Kuvattu luoteesta.
78881 74. Röykkiö 850 lounaasta.
78882 17. Keihäänkärki haudassa 825 kaakosta.
78883 -- Sama kuin 17.
78884 -- Haudan 825 lounaispää koillisesta kuvattuna.
78885 18. Saviastianpaloja haudassa 825.
78886 97. Hauta 855. Koillispään saviastia. Koillisesta.
78887 89. Hauta 855 koillisesta.
78888 76. Röykkiö 850 suoraan ylhäältä
78889 -- Sama kuin 76
78890 84. Alue lieden pisteessä 125/39 ympärillä koillisesta.
78891 100. Haudat 878, 890 ja 891 pohjoiskoillisesta.
78892 98. Haudat 878, 890 ja 891 lounaasta.
78893 -- Sama kuin 98.
78894 -- Röykkiö 850 kaakosta kuvattuna.
78895 85. Lieden pisteessä 125/39 kaivausta. Kuvattu kaakosta.
78896 86. Sama alue kuin edellä.
78897 87. Liesi pisteessä 125/39 ympäristöineen kaakosta.
78898 -- Sama kuin 87.
78899 88. Liesi pisteessä 125/39 kaakosta.
78900 75. Röykkiö 850 suoraan ylhäältä.
78901 -- Sama kuin 75.
78902 -- Sama kuin 75.
78903 -- Sama kuin 76.
78904 45. Tornikuva liedestä, piste 125/39.
78905 -- Sama kuin 45.
78906 90. Hauta 855. Lounaispää kaivauksen alaisena.
78907 -- Työkuva.
78908 93. Hauta 855. Lounaispään saviastia ja tuohen peittämiä
78909 91. Hauta 855 koillisesta.
78910 -- Sama kuin 92.
78911 92. Hauta 855 lounaasta.
78912 94. Hauta 855. Saviastia ja tuohen peittämiä koruja
78913 -- Sama kuin 95.
78914 95. Hauta 855. Rannerenkaat, sirppi ja kaulanauha. Ylhäältä.
78915 96. Hauta 855. Rannerenkaat, sirppi ja kaulanauha.
78916 111. Liesi pisteessä 125/39 haudan poistamisen jälkeen.
89017 -- Sama kuin 111.
78918 -- Sama kuin 113.
78919 113. Liesi pisteessä 125/39 puoliksi kaivettuna, kaakosta.

- 78920 114. Sama kuin edellä pohjoisluoteesta.
78921 -- Sama kuin 112.
78922 46. Liesi pisteessä 125/39 ja hauta 840 ylhäältä.
78923 112. Liesi pisteessä 125/39 ylhäältä haudan poistamisen jälkeen.
78924 -- Sama kuin 27.
78925 27. Haudat 826 ja 870 etelästä.
78926 77. Röykkiö 850. Suuria saviastian paloja lounaispäässä.
78927 48. Hauta 840 luoteesta.
78928 -- Sama kuin 48.
78929 47. Hauta 840 kaakosta.
78930 79. Röykkiö 850. Keskuslatomus lounaasta.
78931 73. Röykkiön 850 luoteissivua lännestä kuvattuna.
78932 -- Sama kuin 73.
78933 -- Sama kuin 47.
78934 80. Röykkiötä 850 lounaasta. Alue 3 lähes kaivettu.
78935 81. Röykkiö 850. Kiveystä koillisessä. Pohjoisesta.
78936 -- Sama kuin 81.
78937 78. Röykkiö 850. Keskuslatomus itäkoillisesta.
78938 -- Sama kuin 78.
78939 8. Röykkiö 850 ja sen kaivajat.
78940 -- Sama kuin 115.
78941 115. Liesi pisteessä 125/39 pohjaan kaivettuna. Kaakosta.
78942 -- Sama kuin 116.
78943 -- Hauta 879 etelästä.
78944 105. Hauta 879, löytökerros pohjoiskoillisesta.
78945 99. Hauta 878 saviastioineen lounaasta.
78946 -- Sama kuin 101.
78947 101. Hauta 878 saviastioineen koillisesta.
78948 103. Saviastiat haudassa 878 luoteesta.
78949 102. Hauta 878 saviastioineen koillisesta.
78950 -- Sama kuin 102.
78951 -- Lähes sama kuin 99.
78952 -- Sama kuin 108.
78953 108. Saviastianpalat haudassa 879 ylhäältä.
78954 104. Hauta 879 pohjoiskoillisesta.
79855 -- Sama kuin 104.
78956 116. Hiottu maakivi ruudussa 122/47. Kuvattu luoteesta.

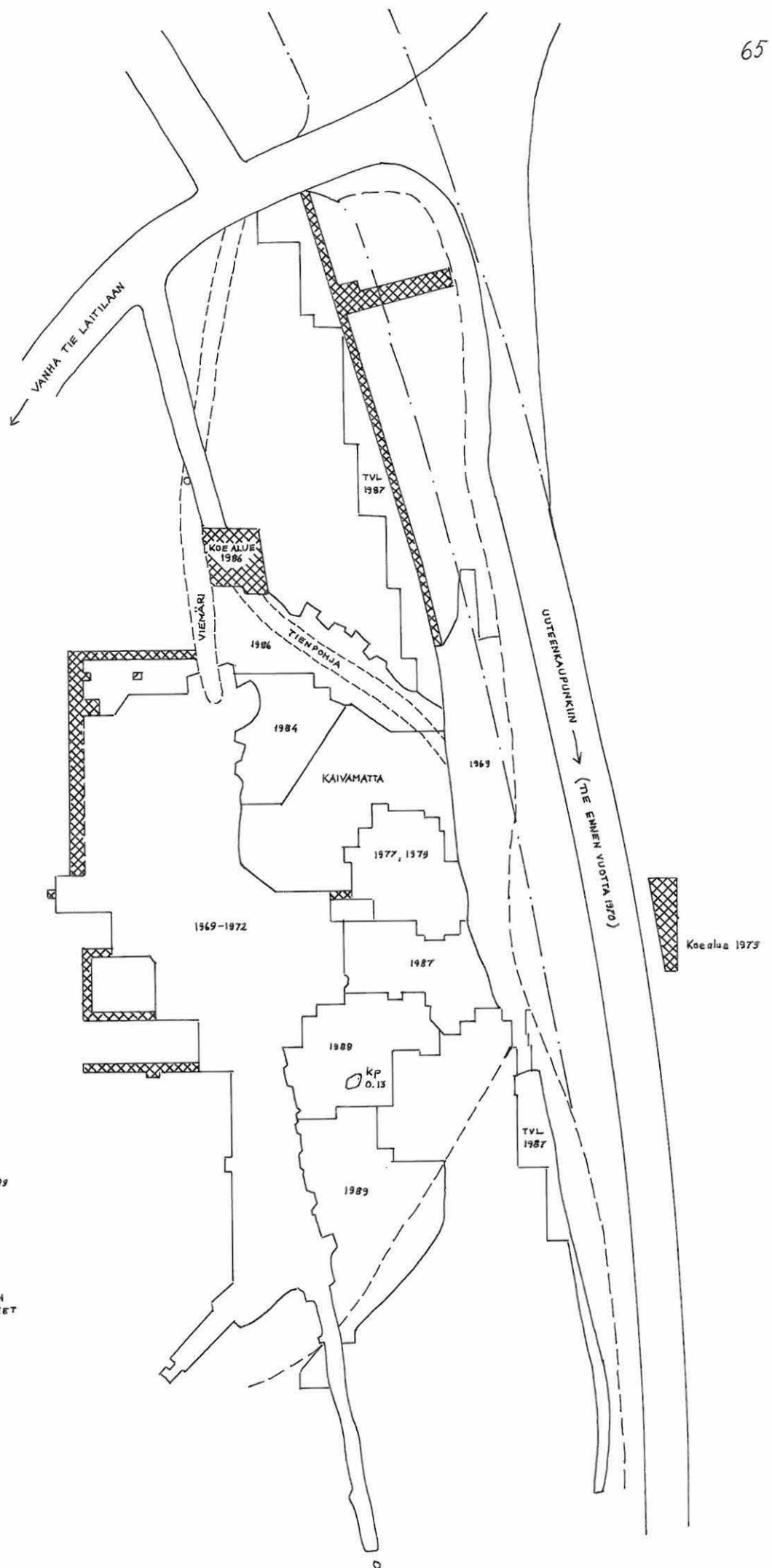

Tornikuva röykkiöstä 850 (neg. 78900)

EURA-KAUTTUA - LUISTARI
 PIIRKKO-LIISA LEHTOSALO-HILANDER 1987
 YLEISKARTTA, KAIVETUT ALUEET 1969-1987, -88, -89

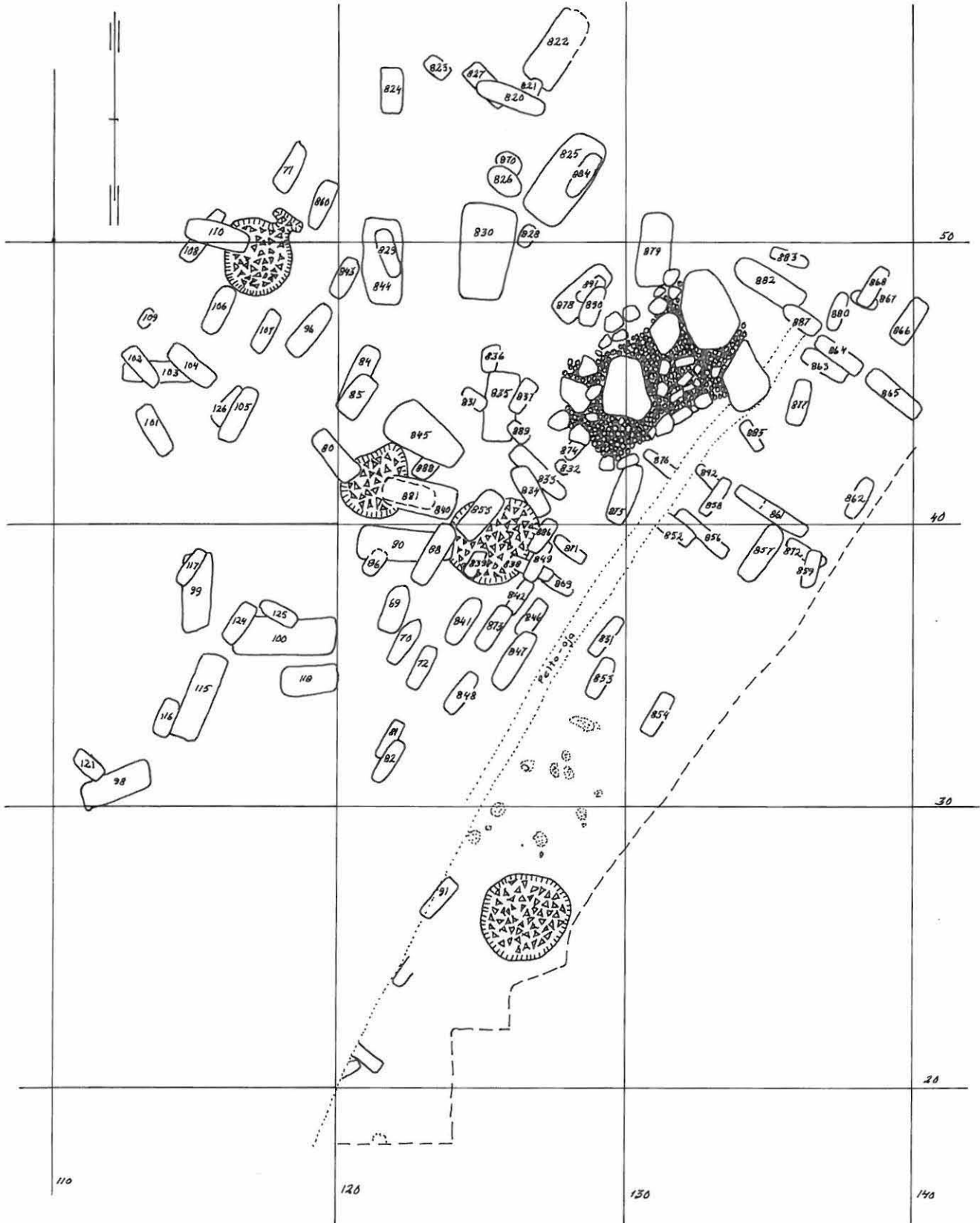
0 10m

 VUOSIEN 1969-1986 KOEALUEET, JOIDEN KOHDALLA TUTKIMUKSET EIVÄT OLE OLLEET TÄYDELLISIÄ.

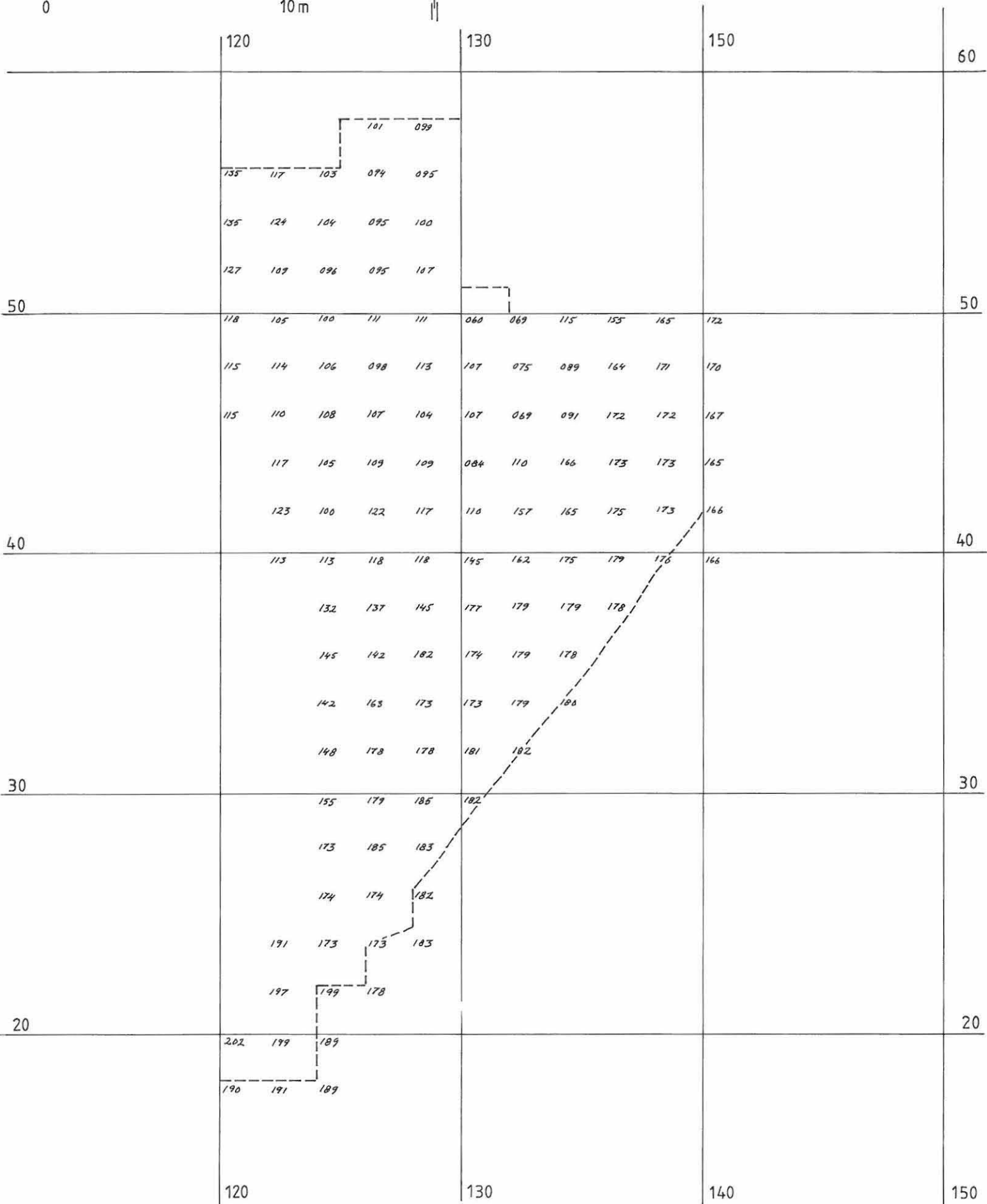
Vuosina 1969-70 viemäreiden kohdalla kaivetut haudat (n:ot välillä 71-125) ja tulisijat on merkitty kartan vasempaan puoliskoon.

P - L. Lehtosalo - Hilander 1989

Pintavaaitukset

Kp. 2 pl. 013 (-50, vähennetty)

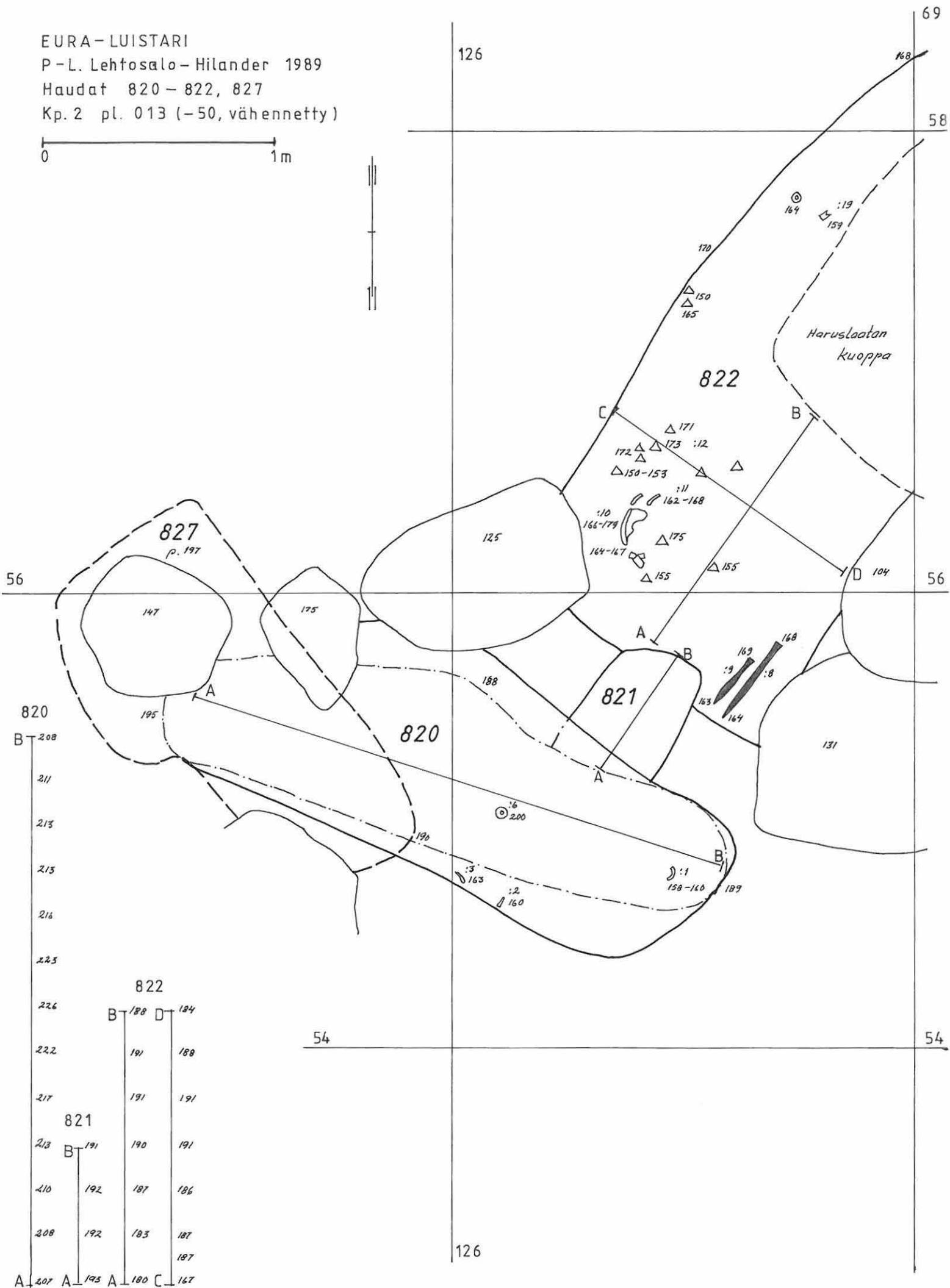

EURA-LUISTARI

P-L. Lehtosalo-Hilander 1989

Haudat 820-822, 827

Kp. 2 pl. 013 (-50, vähennetty)

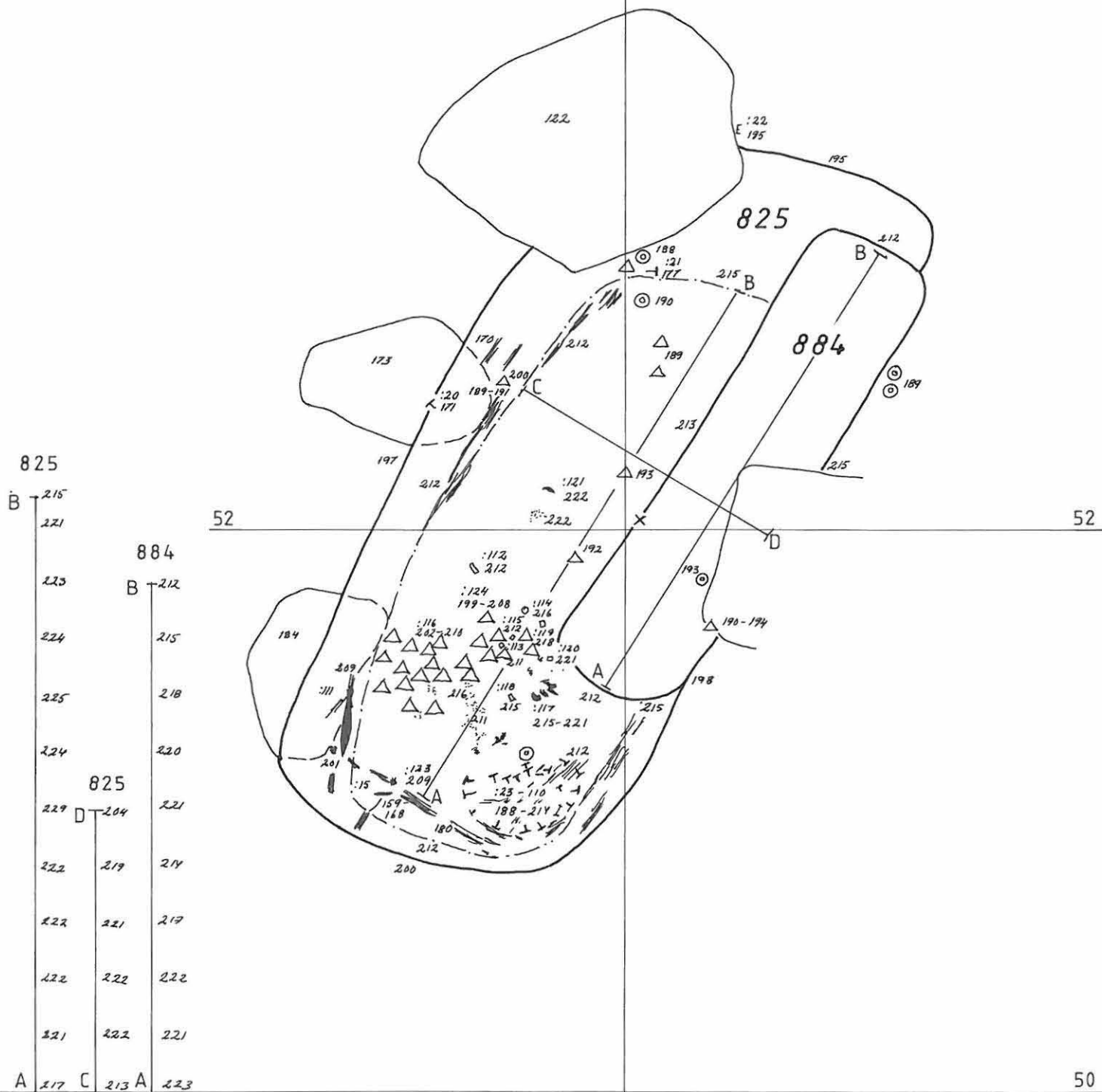

EURA - LUISTARI

P-L. Lehtosalo - Hilander 1989

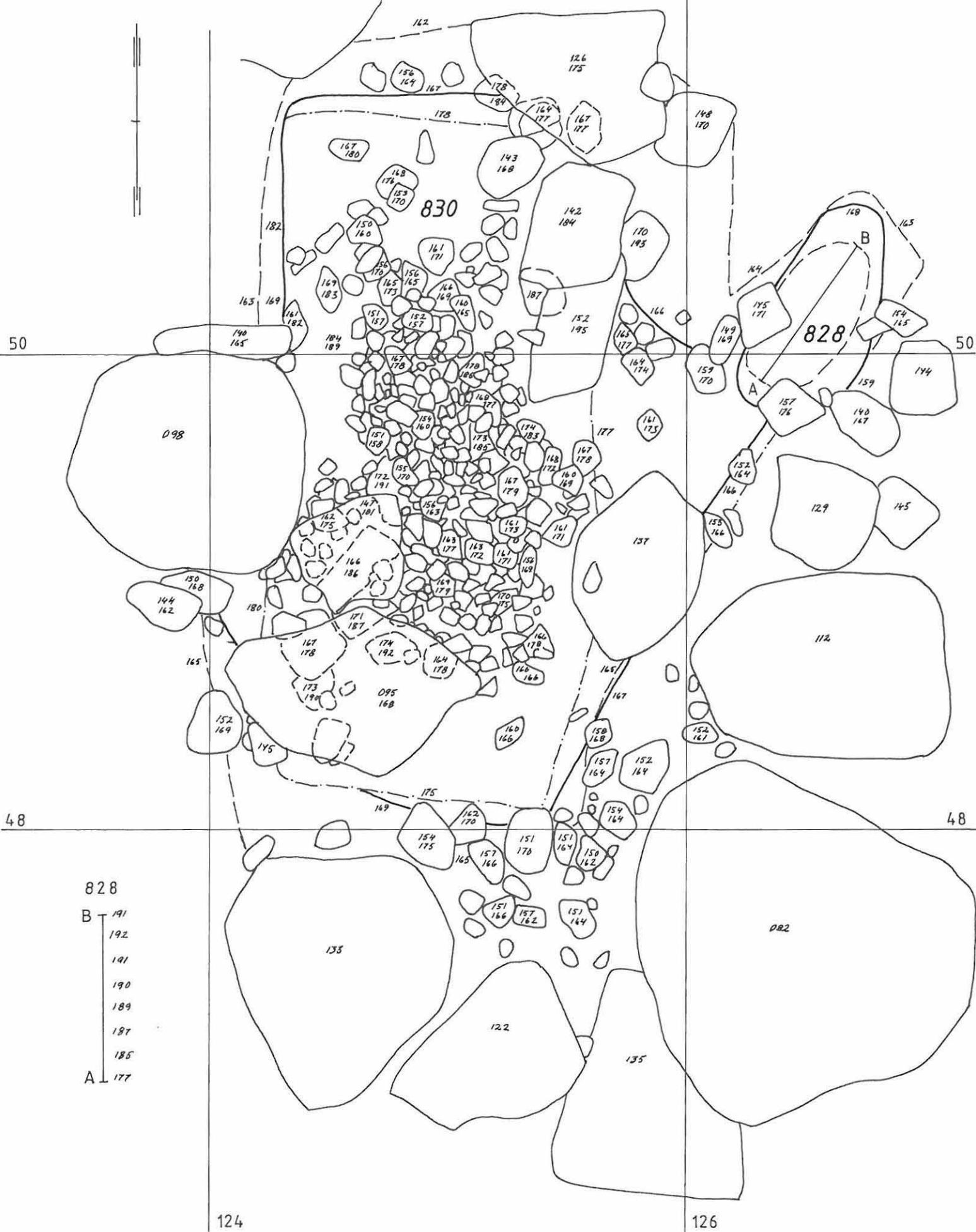
Haudat 825, 884

Kp. 2 pl. 013 (-50, vähennetty)

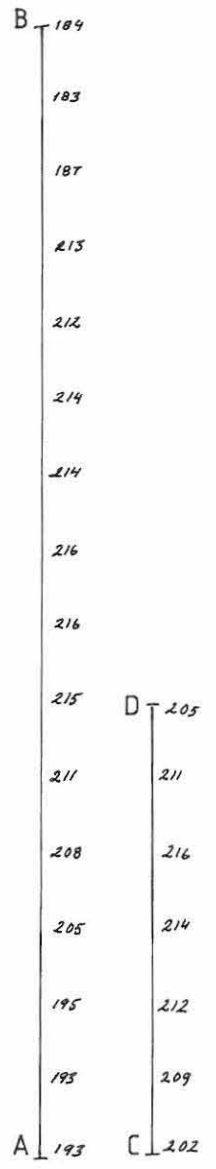
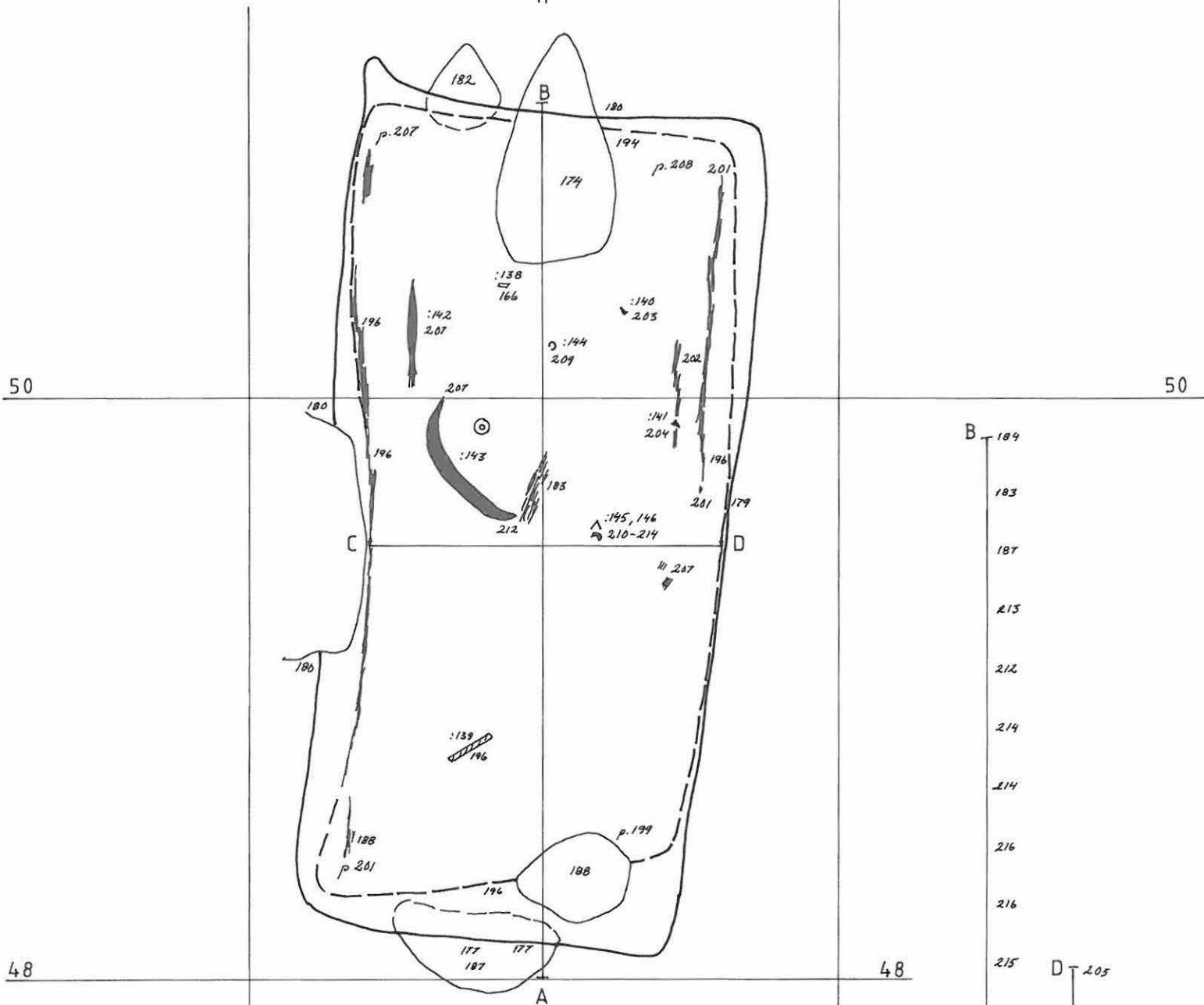

EURA-LUISTARI
 P-L. Lehtosalo-Hilander 1989
 Haudat 828 ja 830
 Kp 2 pl. 013 (-50, vähennetty)

126

124

126

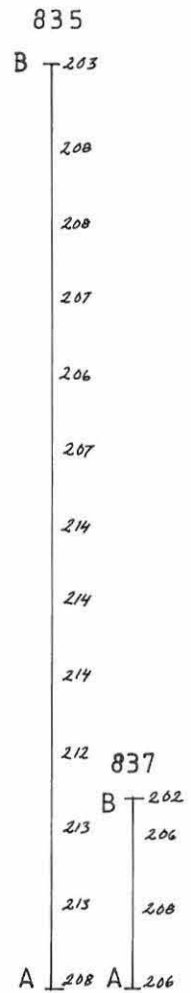
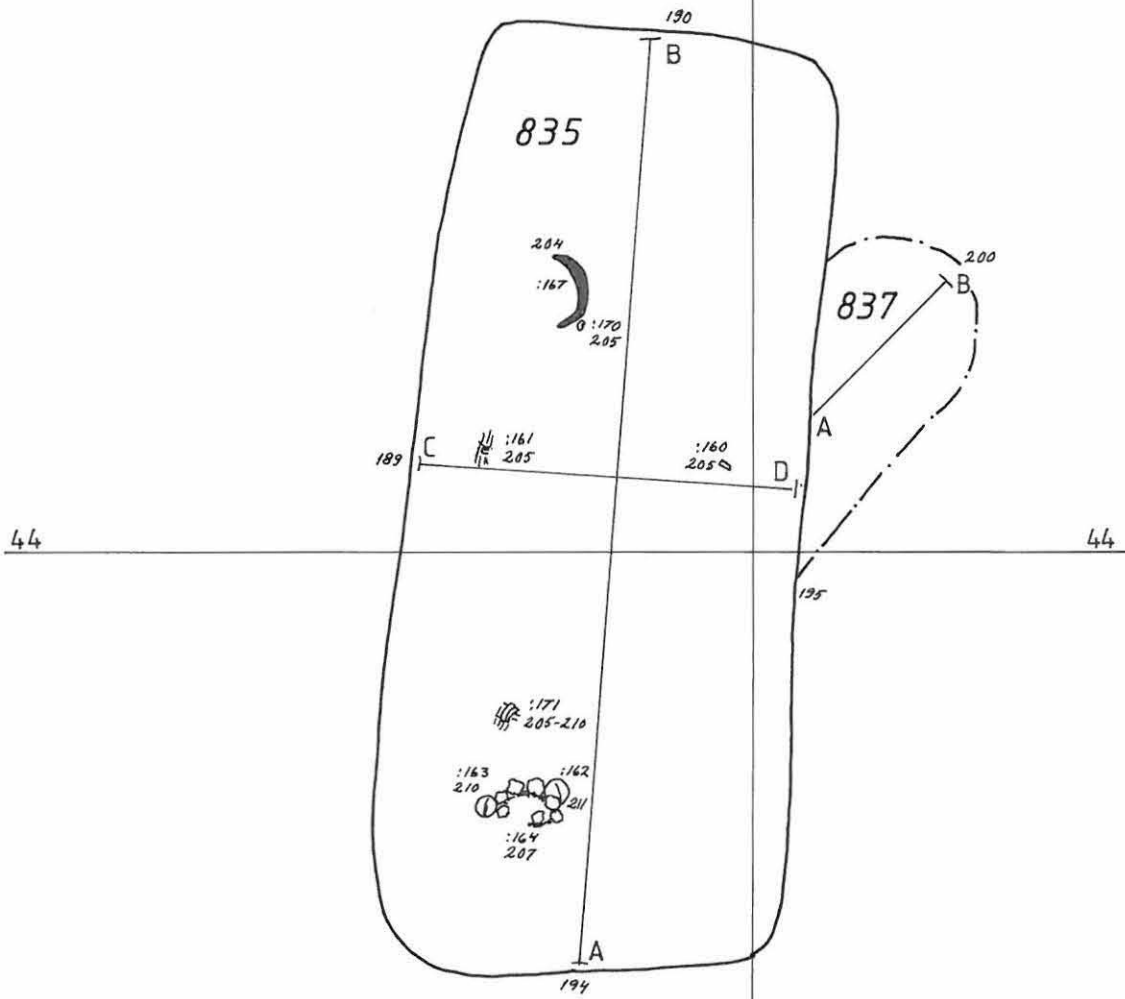
EURA - LUISTARI
 P-L. Lehtosalo - Hilander 1989
 Haudat 835, 837
 Kp. 2 pl. 013 (-50, vähennetty)

126

46

46

126

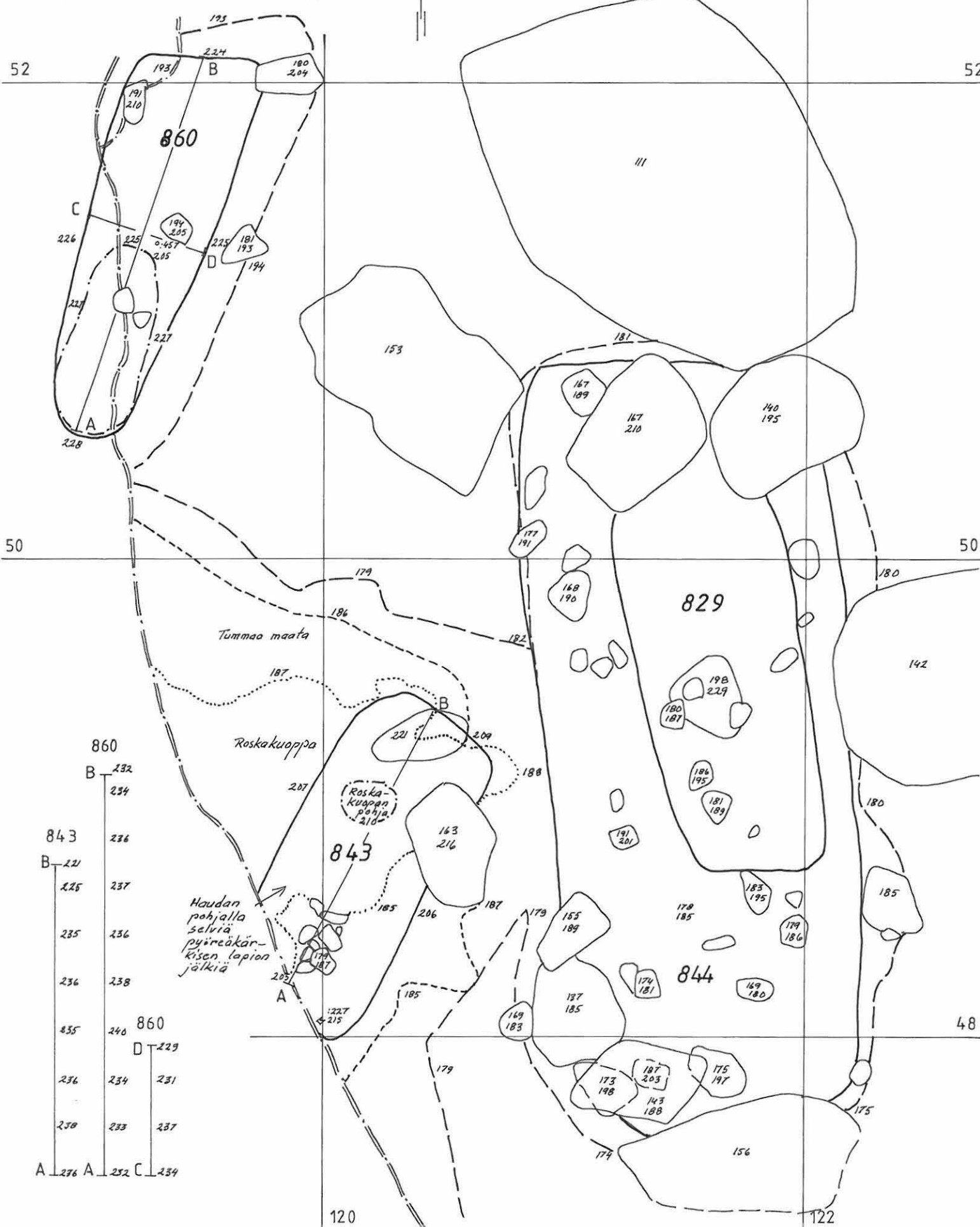
EURA - LUISTARI

P - L. Lehtosalo - Hilander 1989

Haudat 829, 843, 844, 860

Kp. 2 pl. 013 (-50 vähennetty)

0 1m

EURA - LUISTARI
P-L. Lehtosalo Hilander 1989
Haudat 829 ja 844
Kp. 2 pl. 013 (-50, vähennetty)

0 1m

122

78

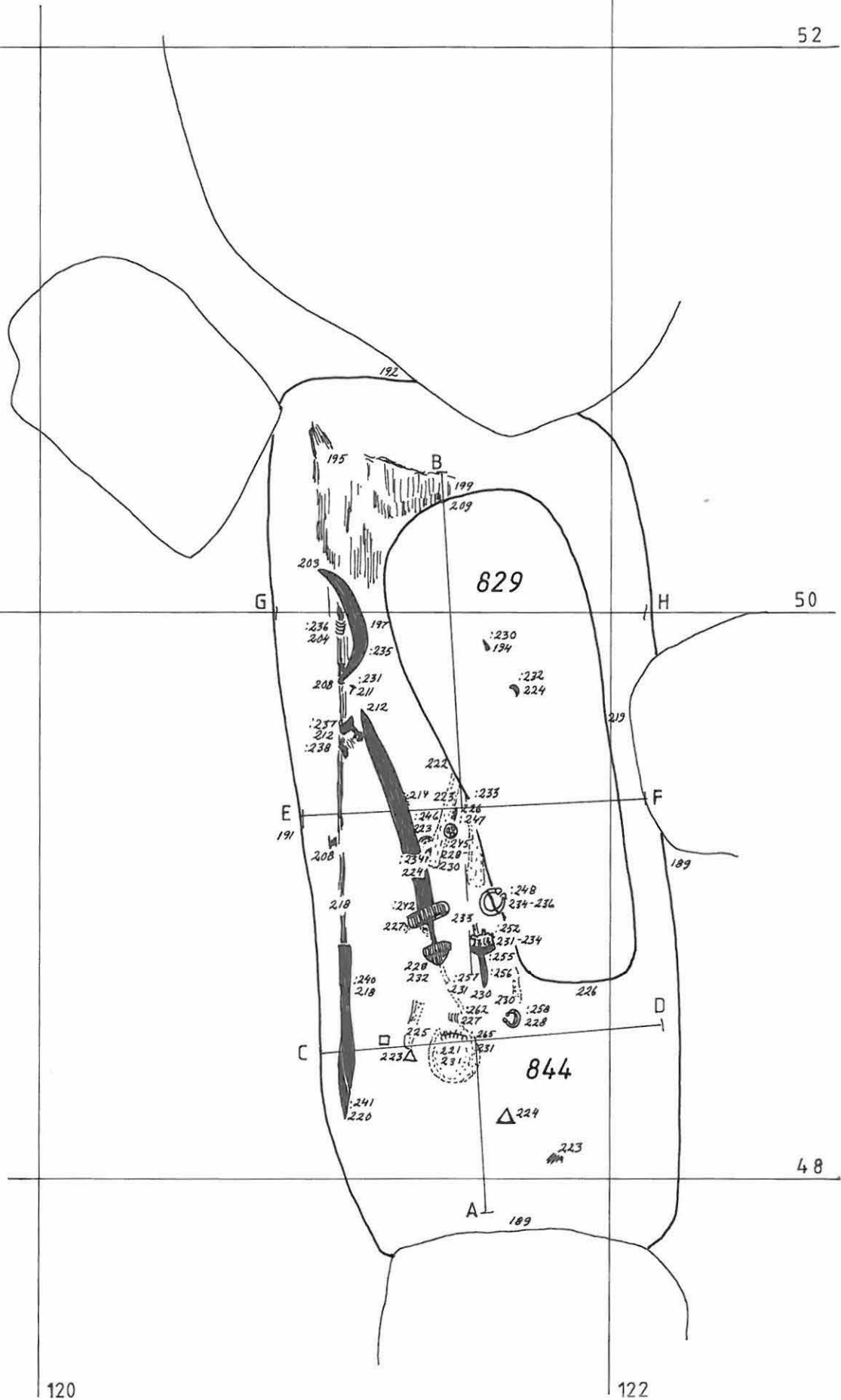
52

52

50

50

844				
B	221			
	224			
	226			
	229			
	232			
	234			
	234			
		H	205	
235			213	
	D	227	F	221
239	235			225
241	241			229
242	243			230
239	242			224
229	233			204
A	219	C	225	E
				219
				G
				212

48

120

122

EURA - LUISTARI

P-L. Lehtosalo - Hilander 1989

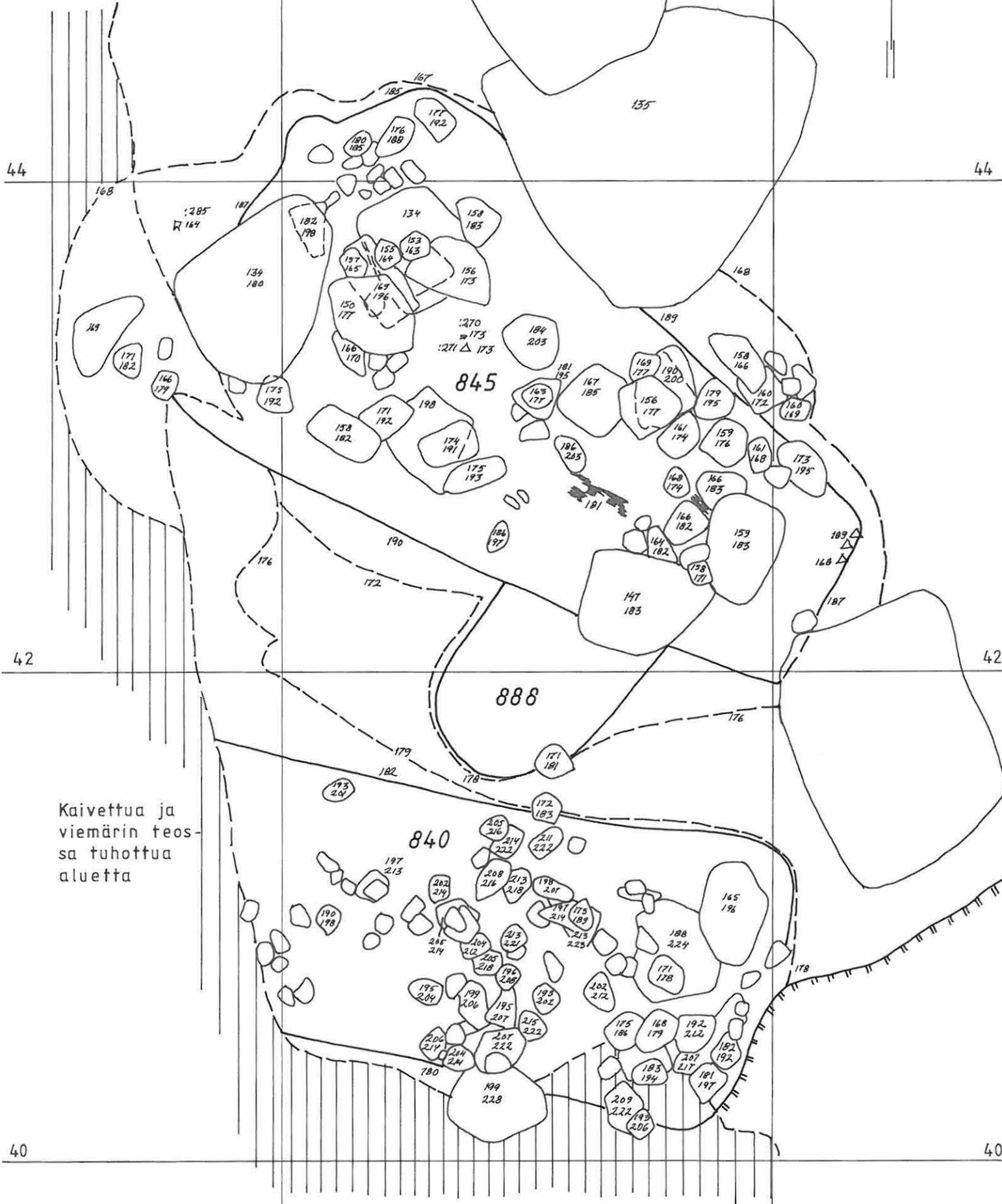
Haudat 840, 845, 888

Kp. 2 pl. 013 (-50, vähennetty)

124

79

0 1m

Kaivettua ja viemärin teos sa tuhottua aluetta

122

124

40

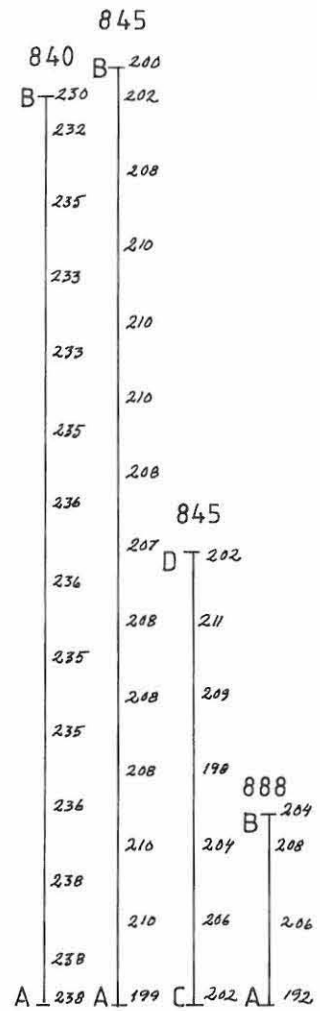
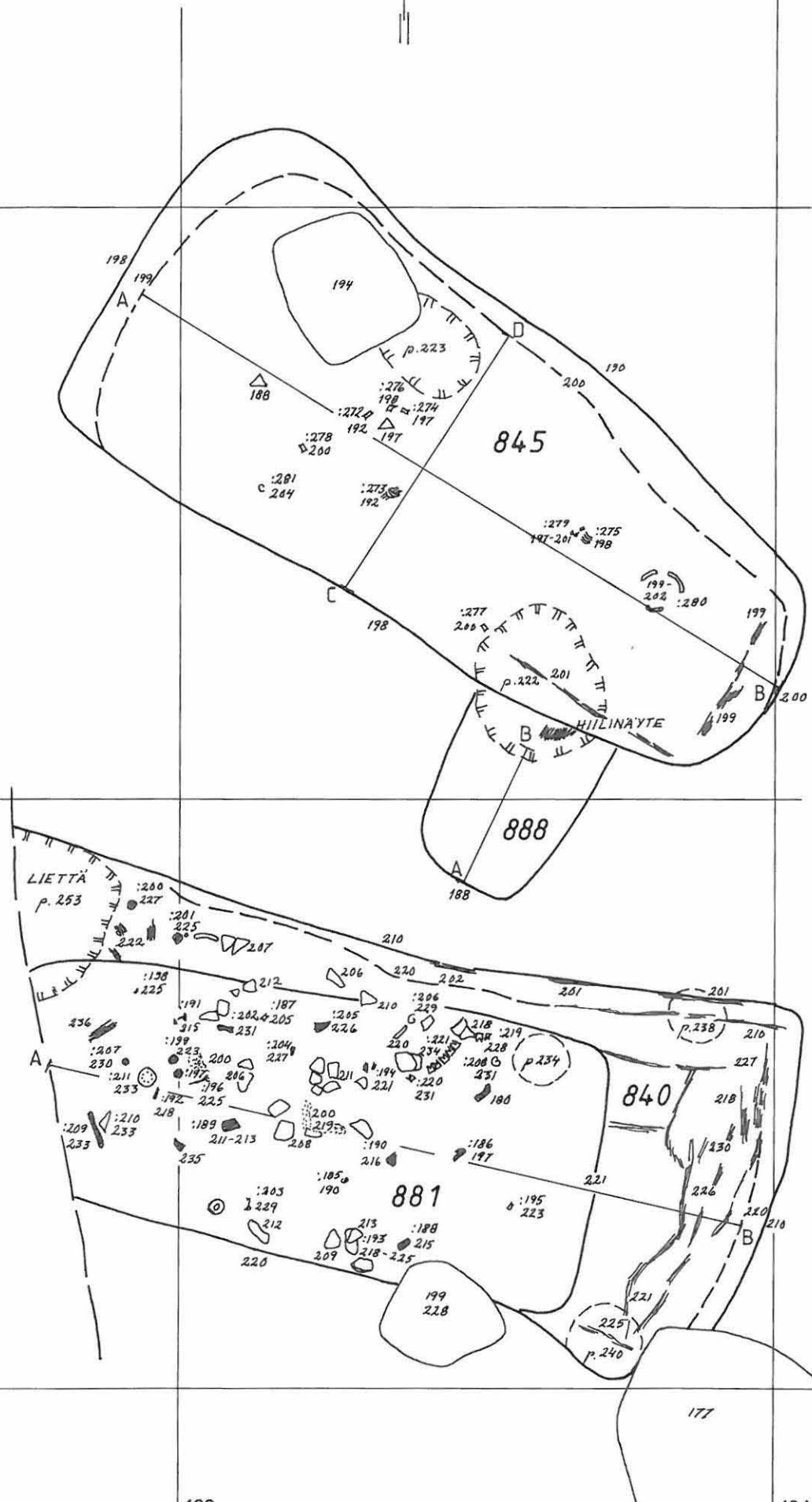
40

44

42

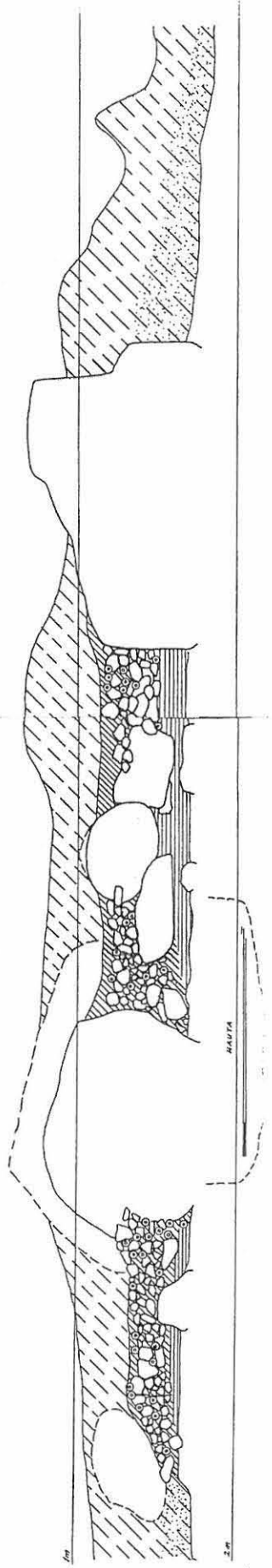
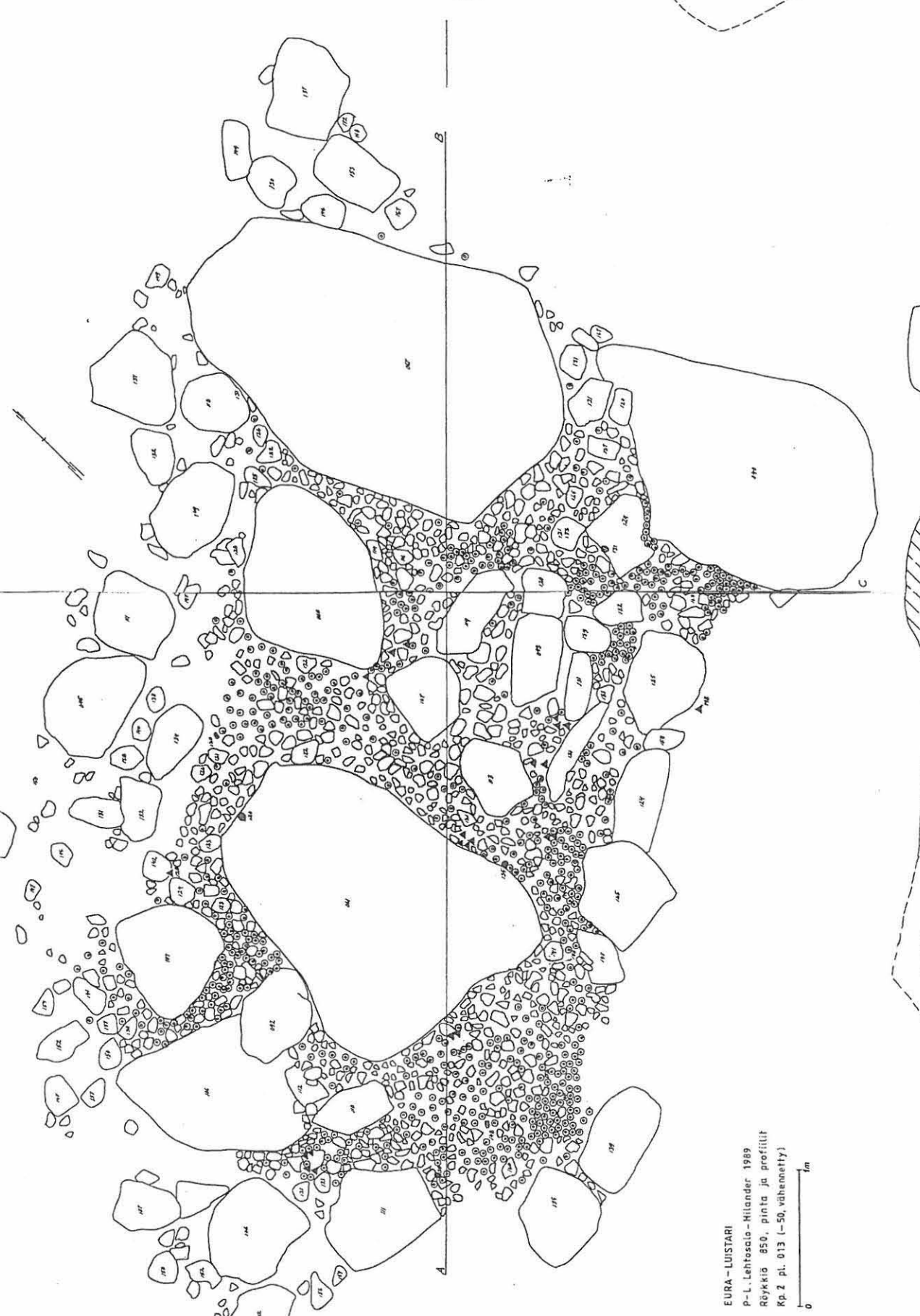
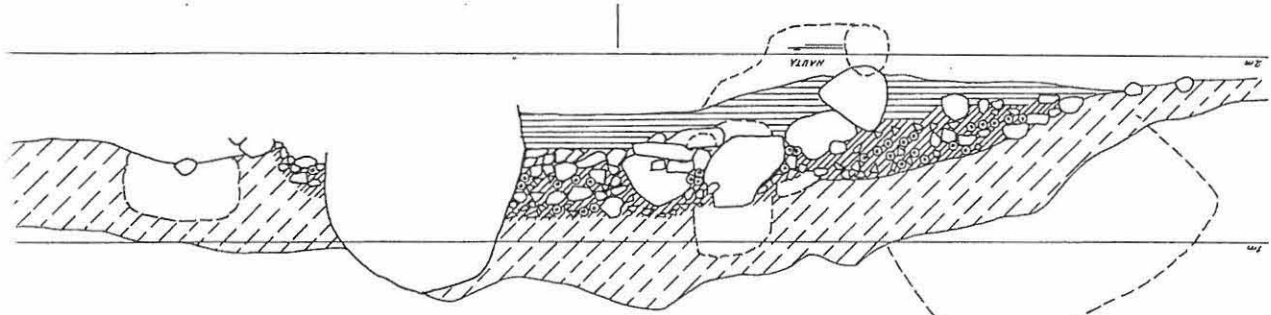
40

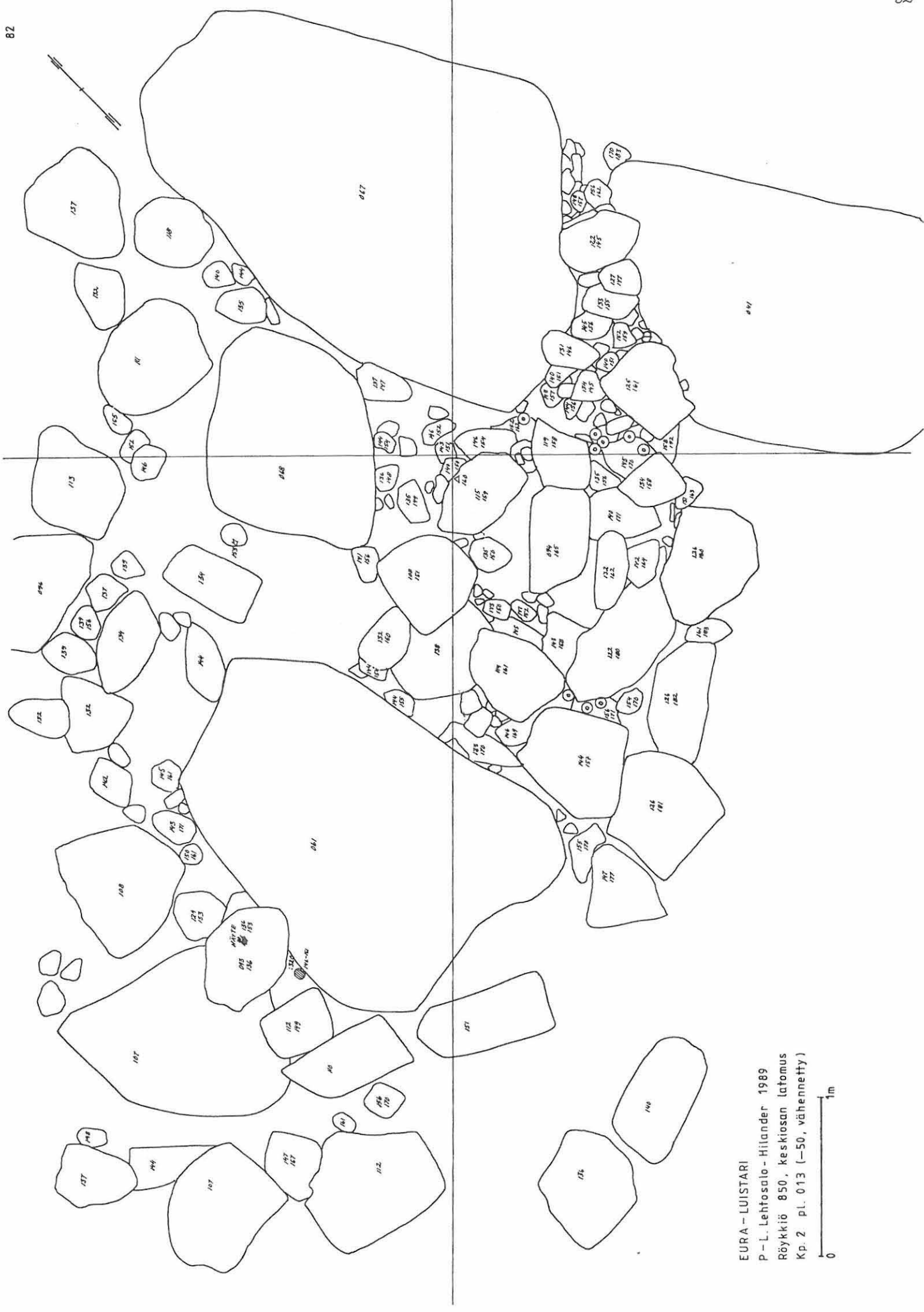
122

124

40

EURA - LUISTARI
 P.-L. Lehtosalo-Milander 1989
 Reykkiö 850, pinta ja profiilit
 Rp.2 pl. 013 (-50, vähennetty)

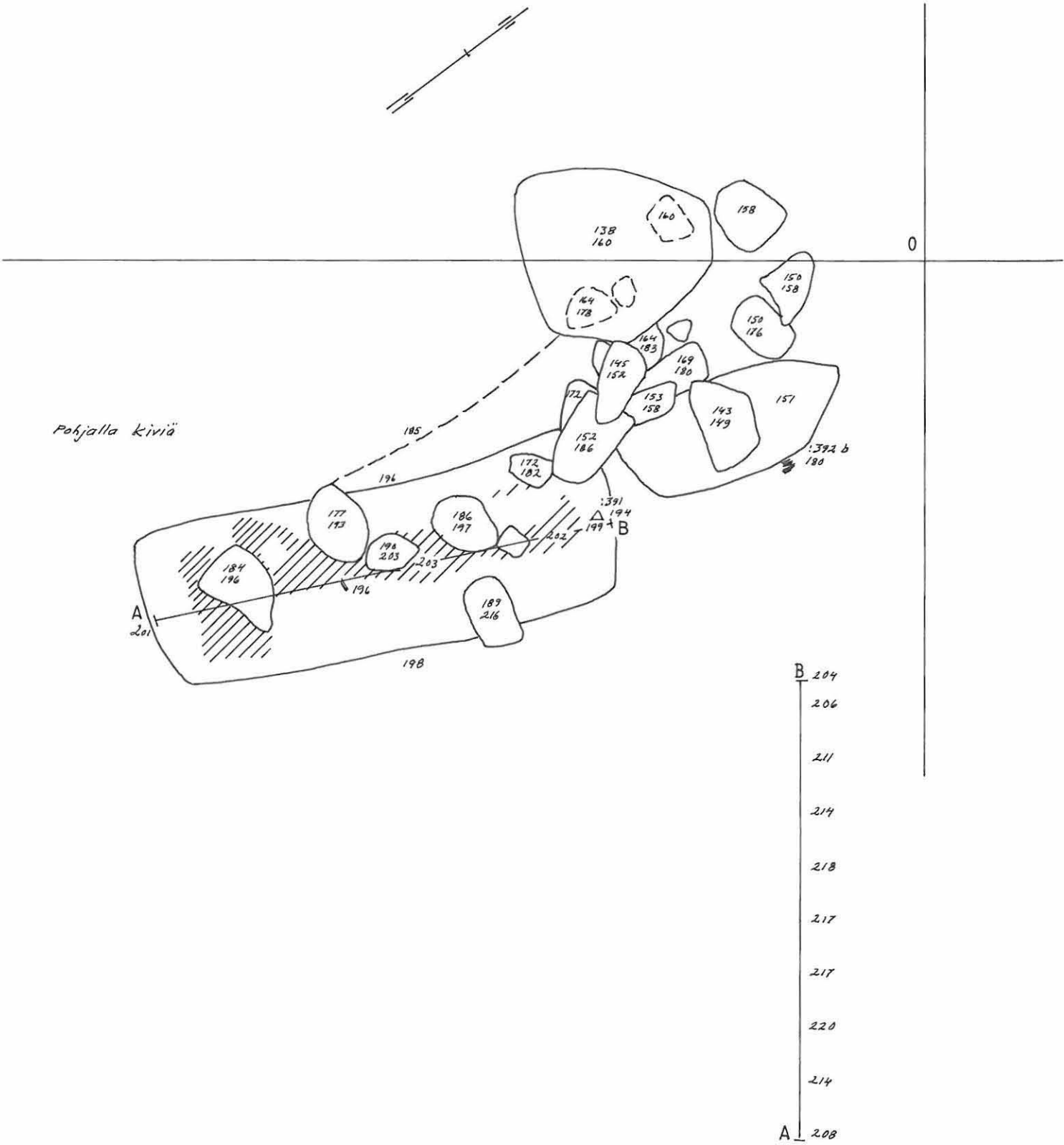
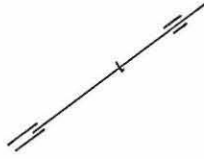
EURA - LUISTARI
 P - L. Lehtosalo - Hiltander 1989
 Röykkiö 850, keskiosan latomus
 Kp. 2 pl. 013 (-50, vähennetty)
 0 1m

EURA-LUISTARI

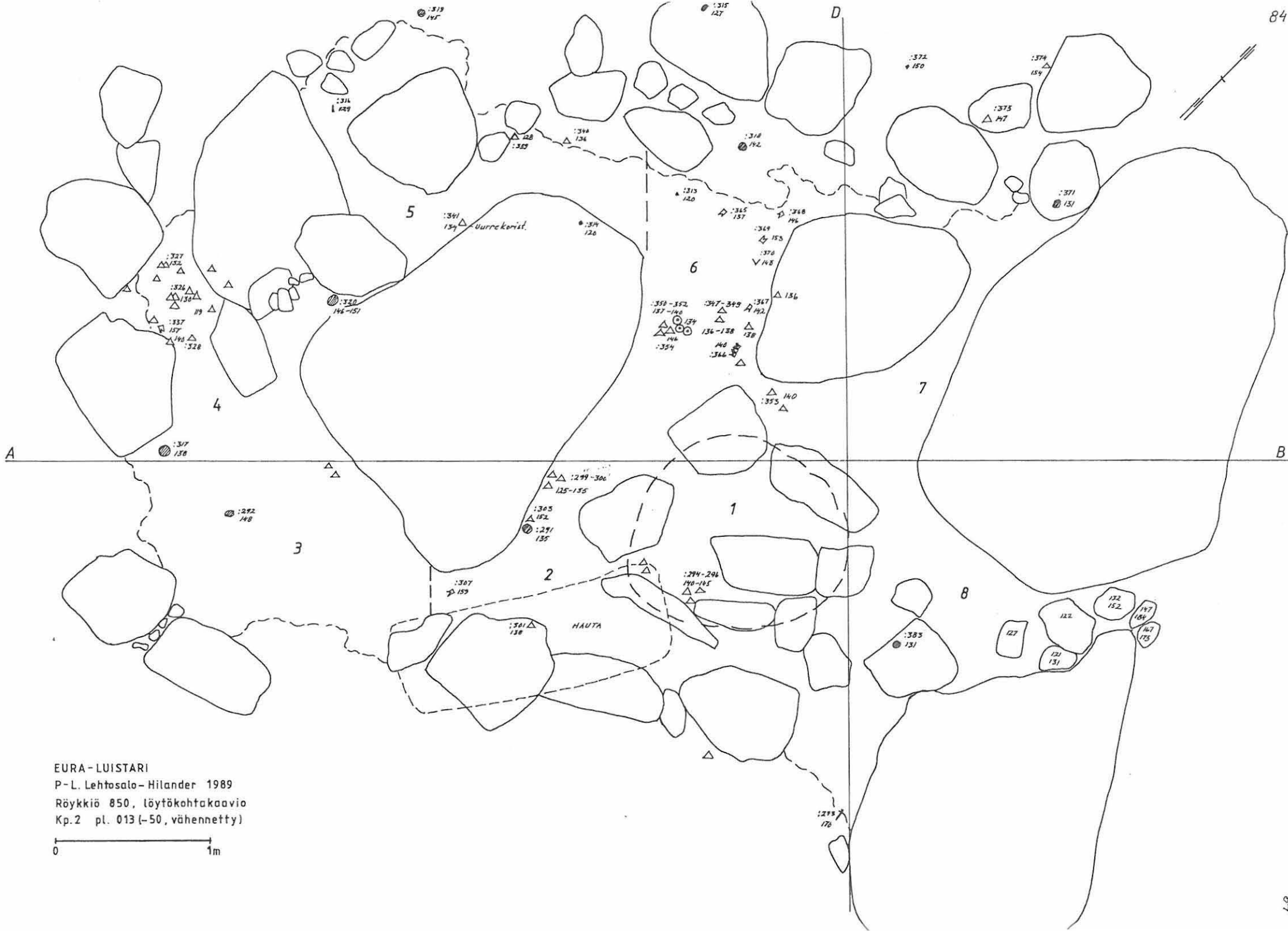
P-L. Lehtosalo-Hilander 1989

Röykkiö 850, hauta

Kp. 2 pl. 013 (-50, vähennetty)

EURA-LUISTARI
 P-L. Lehtosalo-Hilander 1989
 Röykkiö 050, löytökohtakaavio
 Kp.2 pl. 013 (-50, vähennetty)

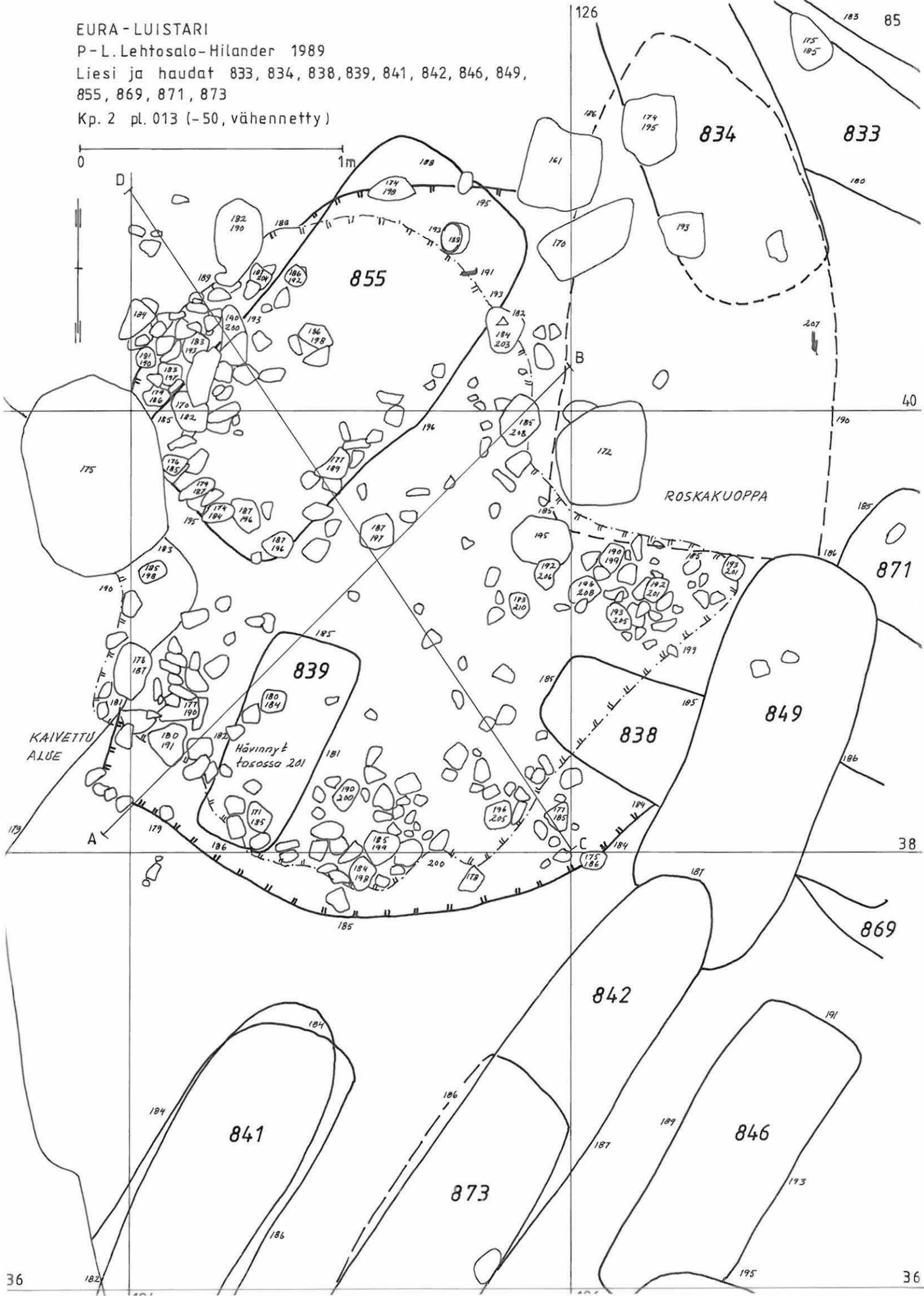

EURA-LUISTARI

P-L. Lehtosalo-Hilander 1989

Liesi ja haudat 833, 834, 838, 839, 841, 842, 846, 849, 855, 869, 871, 873

Kp. 2 pl. 013 (-50, vähennetty)

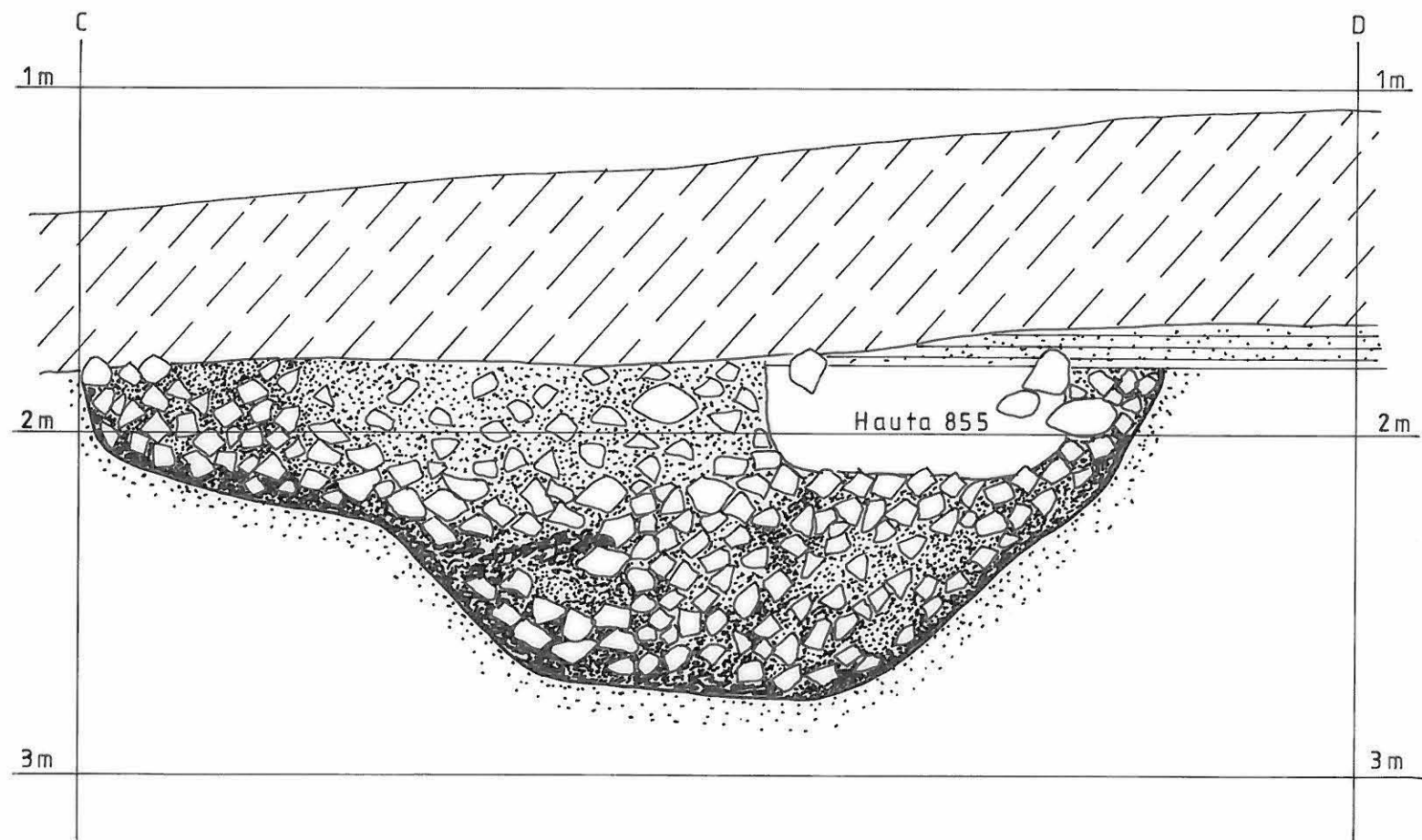
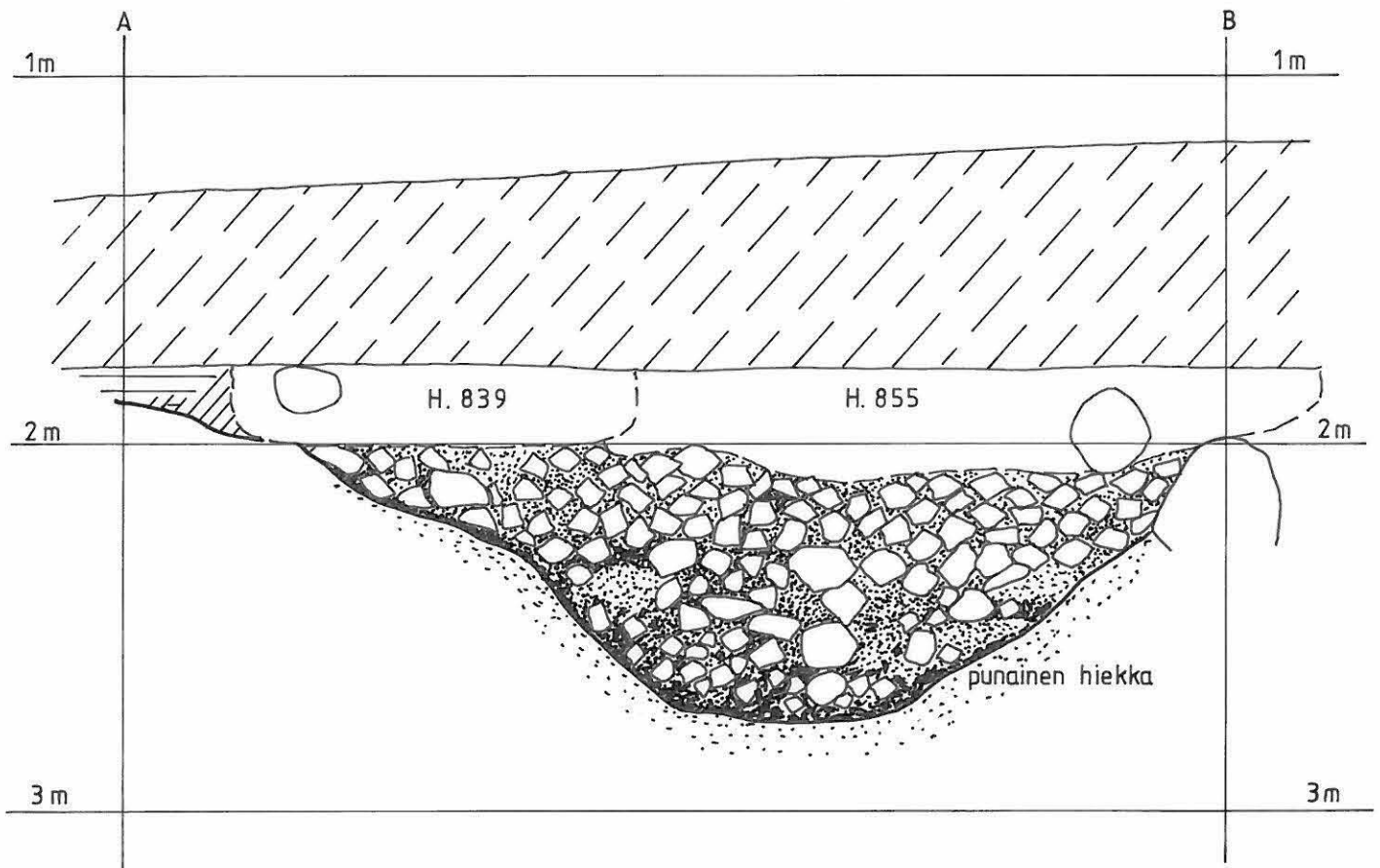
P-L. Lehtosalo-Hilander 1989

Liesi pisteessä 125/39, profiilit A-B ja C-D

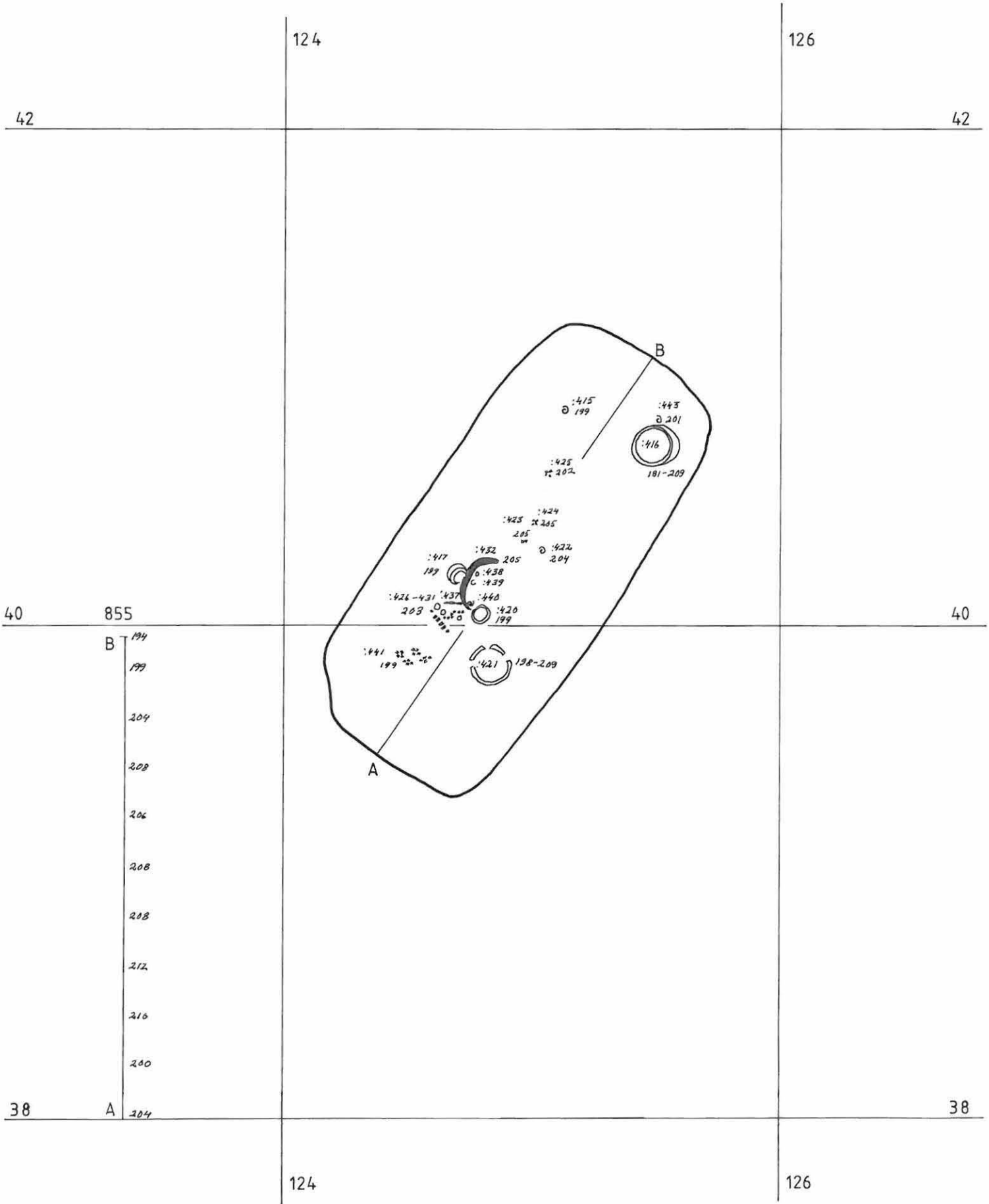
Kp. 2 pl. 013 (-50, vähennetty)

Piirretty leveänä profiilina, niin että hautojen syvyys tulisijaan nähden käy ilmi.

EURA-LUISTARI
 P-L. Lehtosalo-Hilander 1989
 Hauta 855
 Kp. 2 pl. 013 (-50, vähennetty)

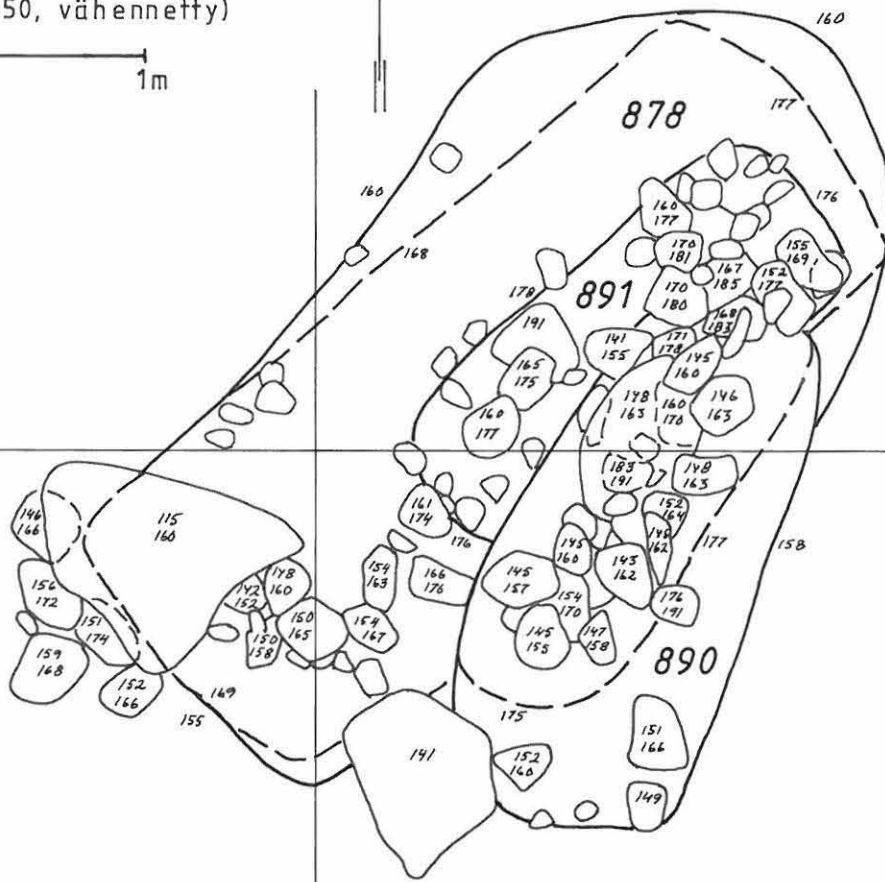

EURA-LUISTARI

P-L. Lehtosalo-Hilander 1989

Haudat 878, 890, 891

Kp. 2 pl. 013 (-50, vähennetty)

48

48

878
B 193

198

H. 891

891
B 199

201

890
B 199

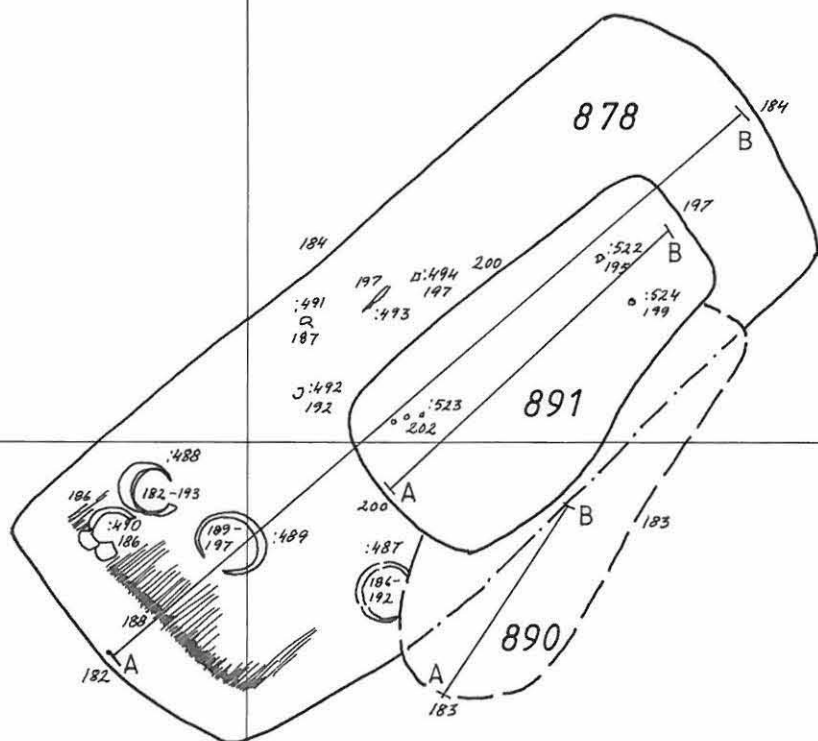
199

198
197

194

205
195

A 189 A 203 A 192

48

128

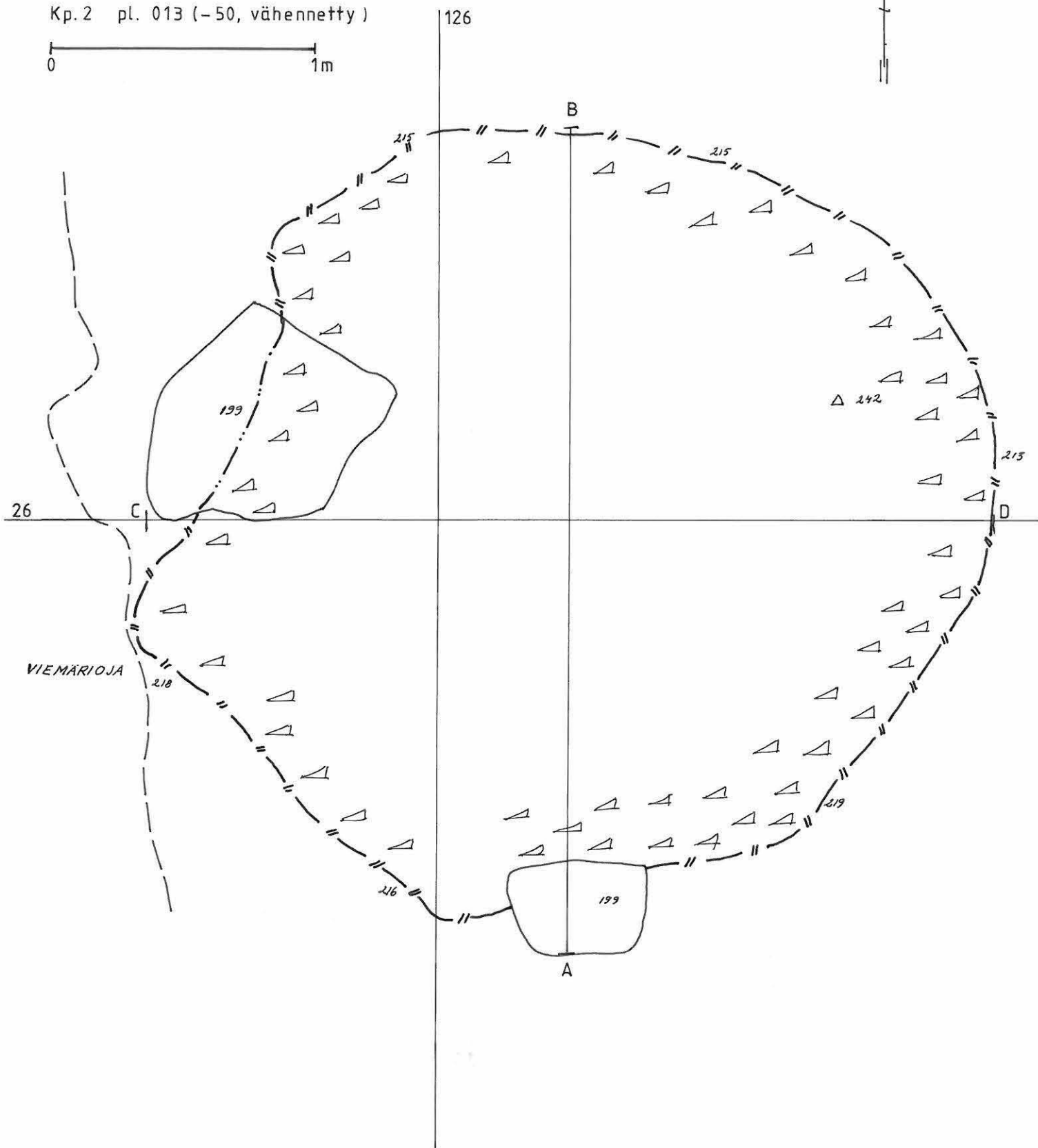
EURA-LUISTARI

P-L. Lehtosalo-Hilander 1989

Tulisija pisteessä 126/26

Kp.2 pl. 013 (-50, vähennetty)

0 1m

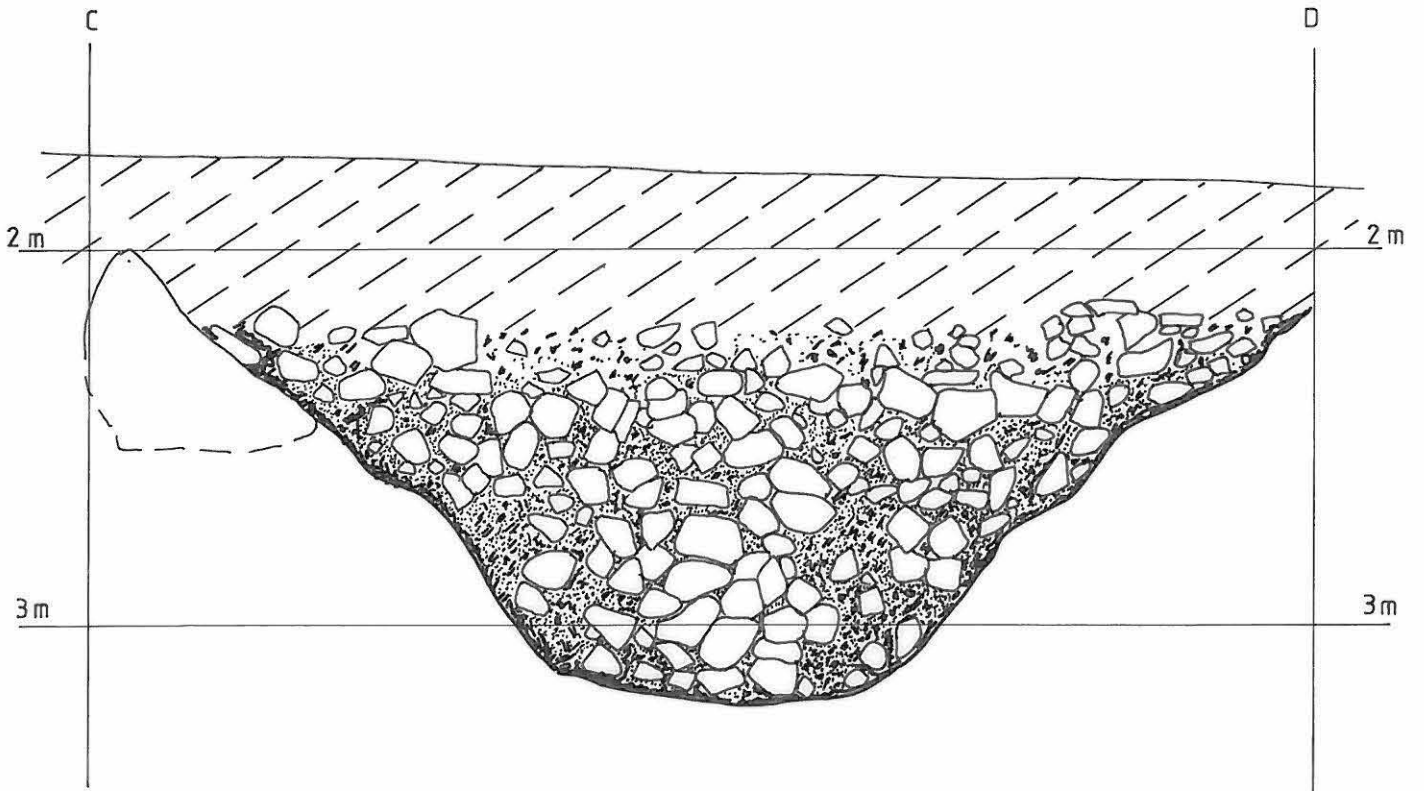
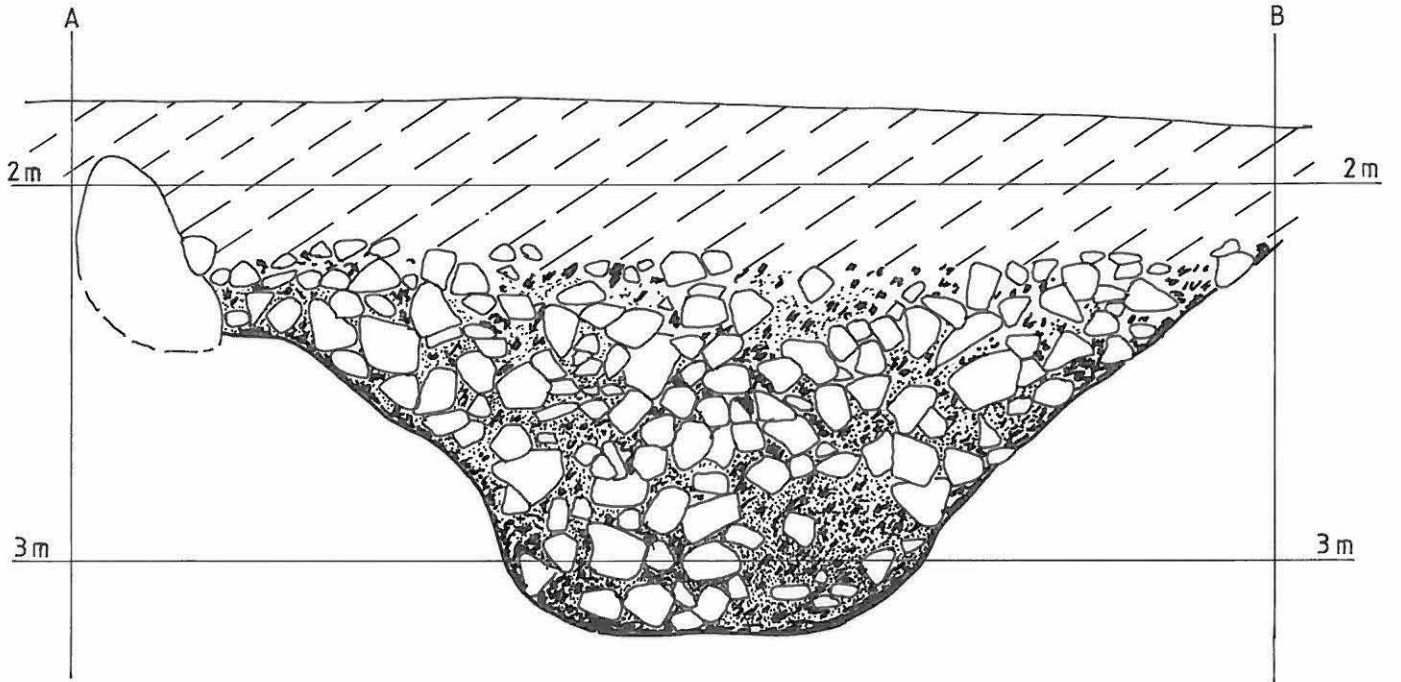

EURA - LUISTARI

P - L. Lehtosalo - Hilander 1989

Tulisija pisteessa 126/26

Kp. 2 pl. 013 (-50, vähennetty)

EURA - LUISTARI

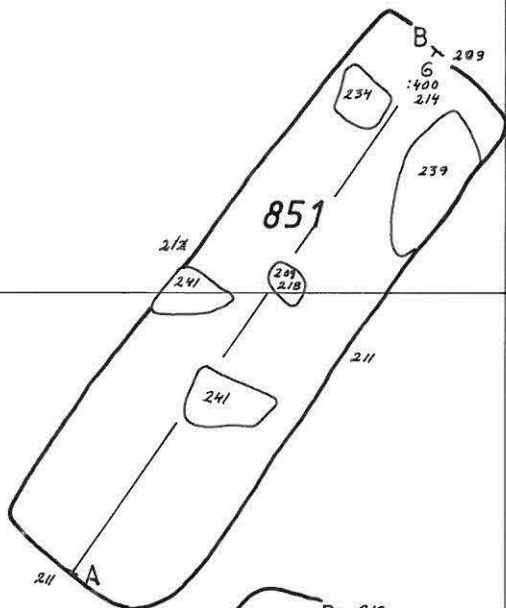
P-L. Lehtosalo - Hilander 1989

Haudat 851, 853, 854

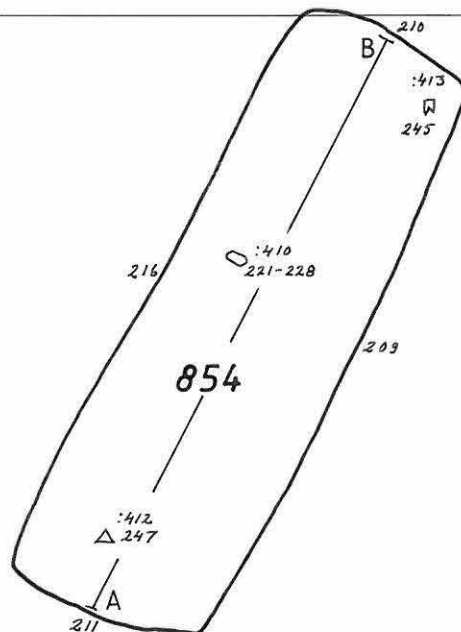
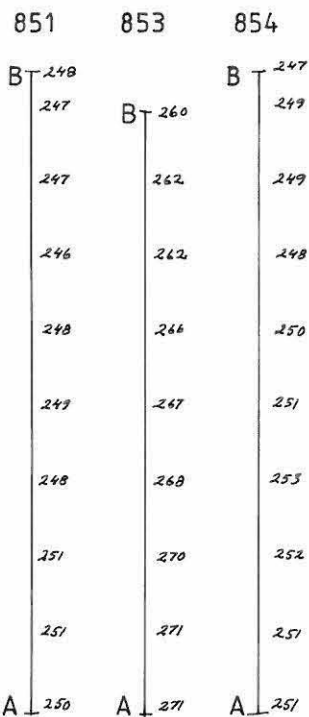
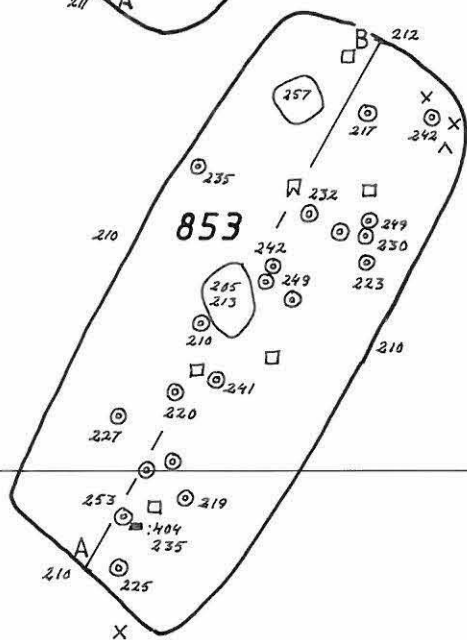
Kp. 2 pl. 013 (-50, vähennetty)

36

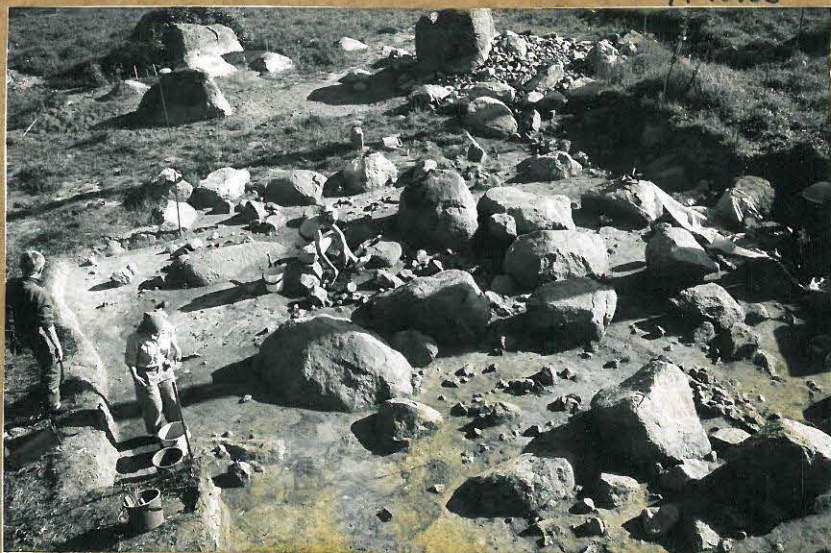
34

BURA - LUISTARI

P=L. Lentosalo-Hillander 1989

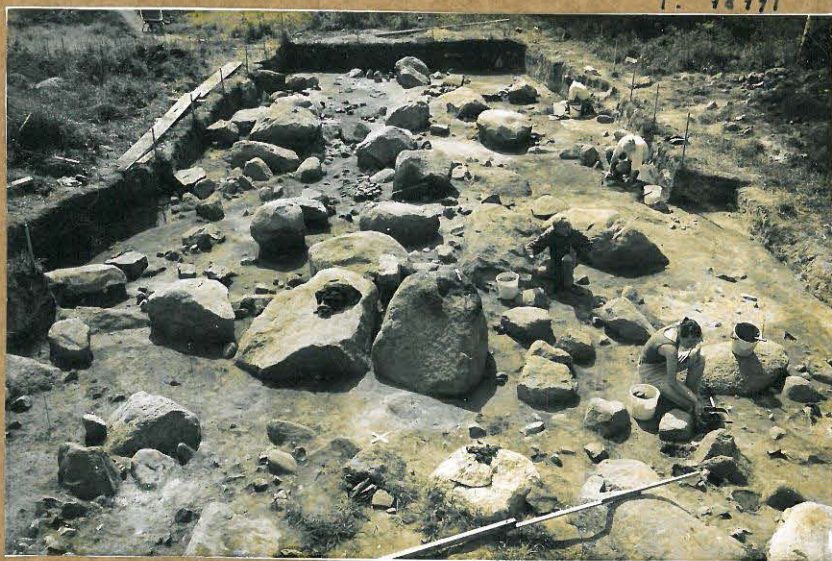
F. 78753

Kuva 1.

Vuoden 1989 kaivausalueen pohjoisinta osaa. Taustalla röykkiö 755. Kuvattu lounaasta

F. 78771

Kuva 2.

Vuoden 1989 ensiksi avattu alue. Kuvattu pohjoisesta.

F. 78831

Kuva 3.

Vuoden 1989 eteläisintä kaivausaluetta. Kuvattu lounaasta.

F. 78827
F. 78828

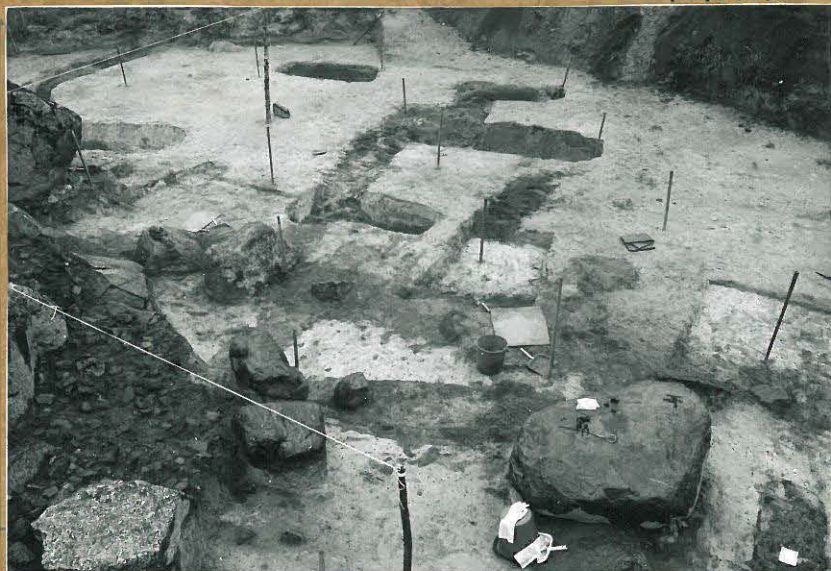
Kuva 4.
Vuoden 1989 eteläi-
sintä kaivausaluetta.
Kuvattu lounaasta.
Etualalla suuri liesi
pisteessä 126/26.

F. 78834

Kuva 5.
Samaa aluetta kuin edellisessä kuvassa koillisesta.
Taustalla oikealla suuri
liesi pisteessä 126/26.

F. 78880

Kuva 6.

Kaivausalueen kakkoisosan hautoja osittain loppuun kaivettuina. Vasemmalla röykkiön 850 reunaa. Kuvattu luoteesta.

F. 78804

Kuva 7.

Alkukesän 1989 kaivajat: Railsa Hilander, Jaana Riikonen, Kati Hilander, Pasi Lempinen, P-L. Lehtosalo-Hilander, Ville Vesander, Tani Levonmaa, Johanna Seppä, Seppo Kuusisto, Aija Antikainen, Frans Hartman, Esa Saari ja Taneli Lahtinen. Edessä Rauno Hilander.

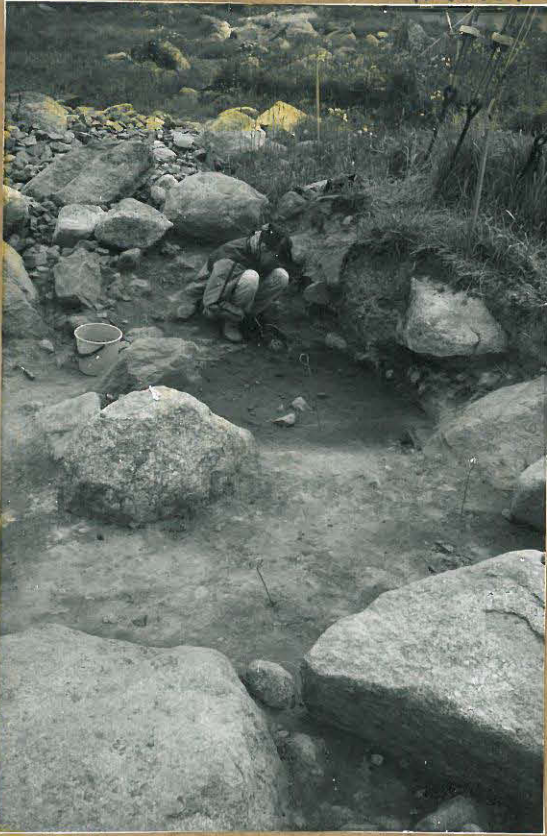
F. 78939

Kuva 8.

Loppukesän 1989 kaivajia: P-L. Lehtosalo-Hilander, Seppo Kuusisto, Sari Lehto, Johanna Seppä, Päivi Hakana, Ville Vesander ja Taneli Lahtinen.

F. 78784

Kuva 9.

Hauta 822 kuvattuna lounaasta.

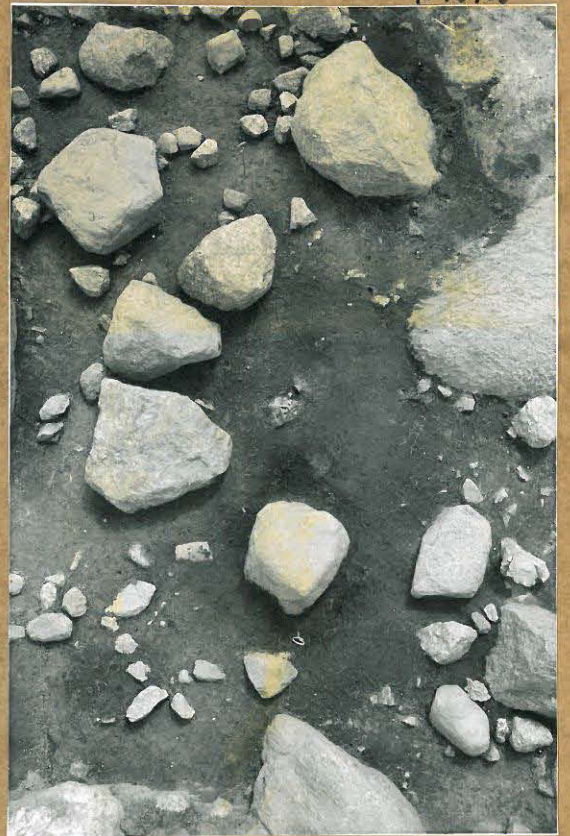
F. 78785

Kuva 10.

Keihäänkärjet haudassa 822. Kuvattu luoteesta.

F. 78768

Kuva 12.

Hauta 824 kuvattuna pohjoisesta.

F. 78800

Kuva 11.

Saviastiaa haudassa 822.

Kuvattu ylhäältä.

EURA - LUISTARI

P-L. Lehtosalo-Hilander 1989

F. 78764

Kuva 13.

Hauta 824 pohjoisesta kivien poiston jälkeen.

F. 78766

Kuva 14.

Haudan 825 kiviä kuvattuina pohjoiskoillisesta.

F. 78787

F. 78785

Kuva 15.

Hauta 825 lännestä.

Kuva 16.

Hauta 825 suoraan ylhäältä.

F. 7882

Kuva 17.

Keihäänkärki haudassa 825
kaakosta.

F. 7885

Kuva 18.

Saviastianpaloja haudassa
825.

F. 7887

Kuva 19.

Puuastian nauvoja haudassa 825,
lähes suoraan ylhäältä.

EURA - LUISTARI

P-L. Lehtosalo-Hilander 1989

F. 78855

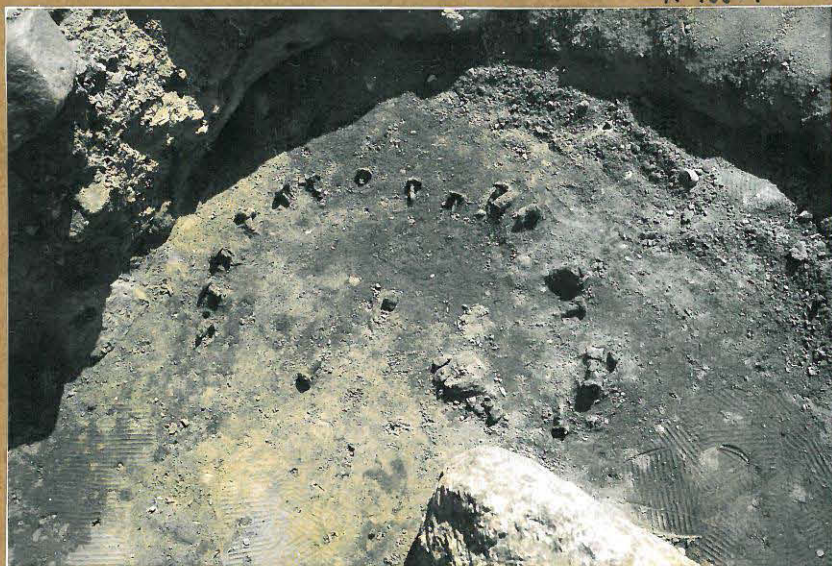
Kuva 20.
Puuastian nauloja haudassa 825.
Kuvattu ylhäältä.

F. 78857

Kuva 21.
Puuastian lähes säännöllinen naula-
kehä haudassa 825. Kuvattu ylhäältä.

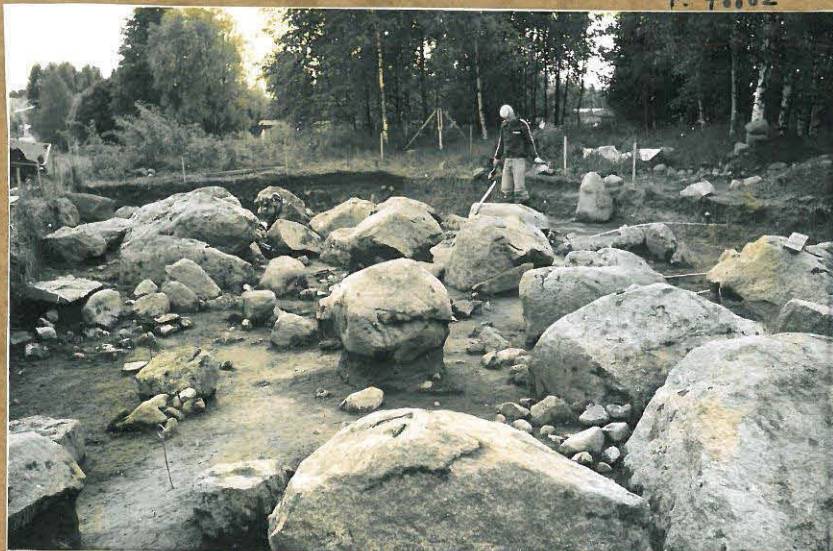
F. 78864

Kuva 22.
Puuastian naulakehä haudassa 825.
Kuvattu ylhäältä.

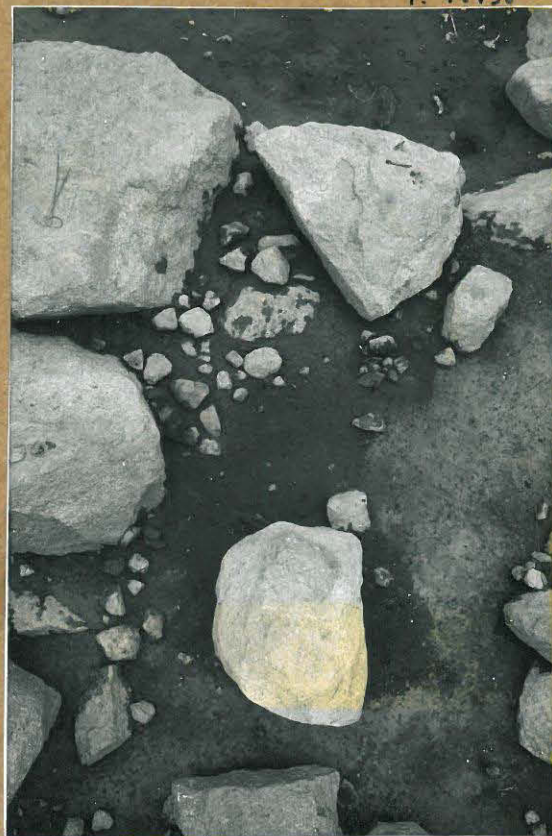

F. 78802

Kuva 23.
Yleiskuva pohjoiselta alueelta.
Kuvattu pohjoisesta.

F. 78798

Kuva 24.
Haudat 826 ja 870 suoraan
ylhäältä.

F. 78876

Kuva 25.
Haudat 826 ja 870 pohjoisesta.

F. 78878

Kuva 26.
Haudat 826 ja 870 lännestä.

EURA - LUISTARI

P-L. Lehtosalo-Hilander 1989

F. 78925

Kuva 27.

Haudat 826 ja 870 etelästä.

F. 78796

Kuva 28.

Hauta 828 kuvattuna ylhäältä.

F. 78779

Kuva 29.

Hauta 830 kuvattuna koillisesta.

F. 78790

Kuva 30.
Hauta 830 suoraan ylhäältä.

F. 78807

Kuva 31.
Kiveystä haudan 830 päällä,
kuvattu lähes suoraan ylhäältä.

F. 78859

Kuva 32.
Haudan 830 löydöt suoraan
ylhäältä.

F. 78761

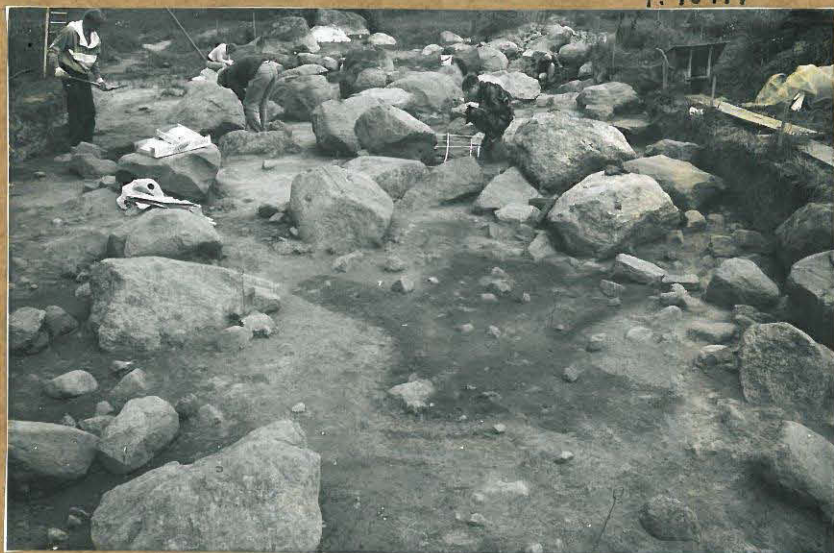

Kuva 33.
Haudat 832-834 ylhäältä pohjoisesta.

EURA - LUISTARI

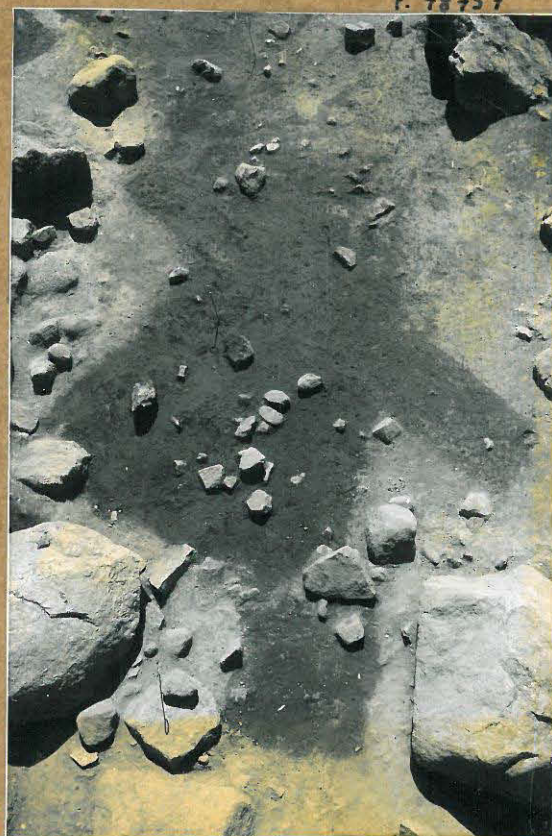
P-L. Lehtosalo-Hilander 1989

F. 78777

Kuva 34.
Hauta 835 ympäristöineen etelästä.

F. 78757

Kuva 35.
Haudat 835-837, 831 ja 889
pohjoisesta.

F. 78961

Kuva 36.
Johanna Seppä kaivamassa
hautaa 835. Pohjoisluoteesta.

F. 78972

Kuva 37.
Haudan 835 löytökerros lännestä.

F. 78871

Kuva 38.
Haudan 835 löytökerros
pohjoisesta.

Kuva 40.
Haudan 835 korut pohjoisesta.

Kuva 41.
Hauta 835, korut lännestä.

F. 78867

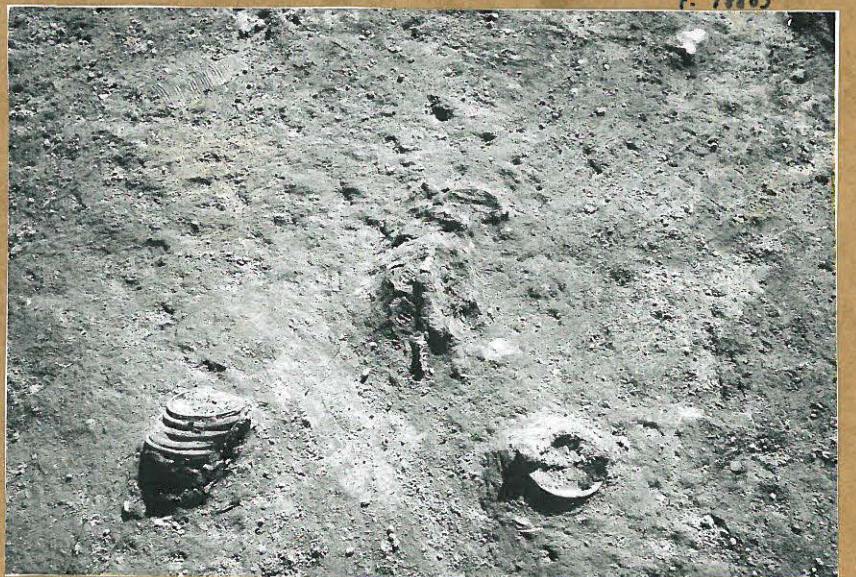

Kuva 39.
Haudan 835 korut osaksi tuohen peitossa.
Kuvattu pohjoisesta.

F. 78868

F. 78865

EURA - LUISTARI

P-L. Lehtosalo-Hilander 1989

F. 78866

Kuva 42.
Kaulanauha haudassa 835.
Kuvattu ylhäältä.

F. 78835

Kuva 43.
Liesi pisteessä 126/39
lähes etelästä.

F. 78875

Kuva 44.
Hauta 840 ja liesi pisteessä
125/39.

F. 78904

Kuva 45.

Tornikuva liedestä, piste 125/39.

F. 78922

Kuva 46.

Liesi pisteessä 125/39 ja
hauta 840 ylhäältä.

F. 78929

Kuva 47.

Hauta 840 kaakosta.

F. 78927

Kuva 48.

Hauta 840 luoteesta.

EURA - LUISTARI

P-L. Lehtosalo-Hilander 1989

F. 78838

Kuva 49.

Hauta 840, spiraalikoriste,
piinpala ja veitsi idästä
kuvattuina.

F. 78840

Kuva 50.

Nurinkäätynyt spiraali-
koriste haudassa 840.

F. 78849

Kuva 51.

Hauta 843 suoraan ylhäältä.

Kuva 52.
Nauta 844 suoraan ylhäältä.
Roskakuopan jälkeä vielä
näkyvissä.

Kuva 53.
Haudan 844 viikate ja keihäänkärjet
etelästä.

Kuva 54.
Haudan 844 löytökerros kuvattuna
etelästä.

Kuva 55.
Haudan 844 löytökerrosta pohjoisesta.

F. 78816

Kuva 56.
Hauta 844 löytöineen pohjoisesta.

F. 78808

Kuva 57.
Viikate ja keihäänrenkas haudassa 844.
Kuvattu lännestä.

F. 78819

Kuva 58.
Vyön osia haudassa 844, ylhäältä.

F. 78809

Kuva 59.
Keihäänkärjet haudassa 844. Kuvattu lännestä.

Kuva 60.
Soljet, tulusrauta ja veitsi
haudassa 844, pohjoisesta.

Kuva 61.
Tulusrauta ja veitsi haudassa
844. Kuvattu ylhäältä pohjoisesta.

F. 78782

KUVA 62.

Haudan 845 kiveys lounaasta.

KUVA 63.
Haudan 845 kiveys kuvattuna koillisesta.

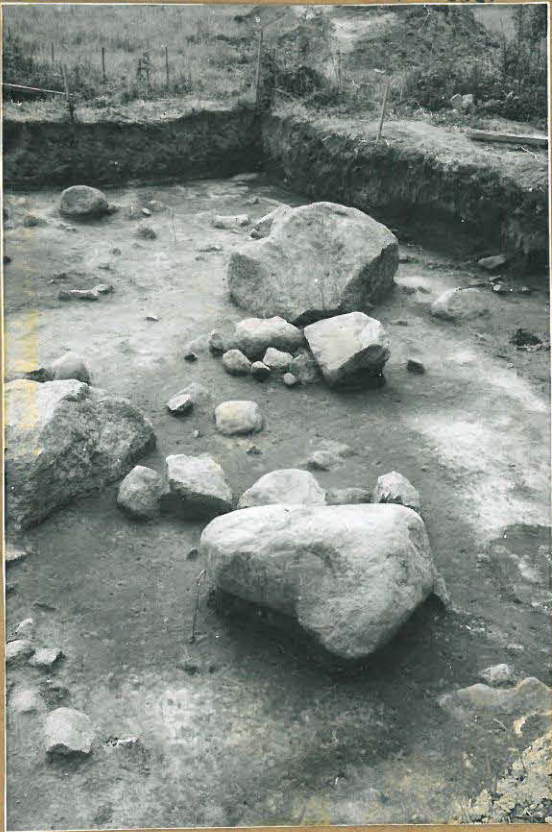
F 78754

F. 78756

Kuva 64.
Haudan 845 kiveys. Kuvattu
luoteesta.

F. 78781

Kuva 65.
Haudan 845 kiveys luoteesta kuvattuna.

F. 78973

Kuva 66.
Haudat 840 ja 845 pohjoisesta.

F. 78936

Kuva 67.
Röykkiö 850 kaivauksen alkuvaiheessa. Kuvattu lounaasta.

F. 78850

Kuva 68.

Röykkiö 850 koillisesta.

F. 78847

Kuva 69.

Röykkiö 850 etelälounaasta.

F. 78846

Kuva 70.

Röykkiö 850 lounaasta
kuvattuna.

EURA - LUISTARI

P-L. Lehtosalo-Hilander 1989

F. 78852

Kuva 71.

Röykkiö 850 luoteesta.

F. 78854

Kuva 72.

Röykkiö 850 lännestä.

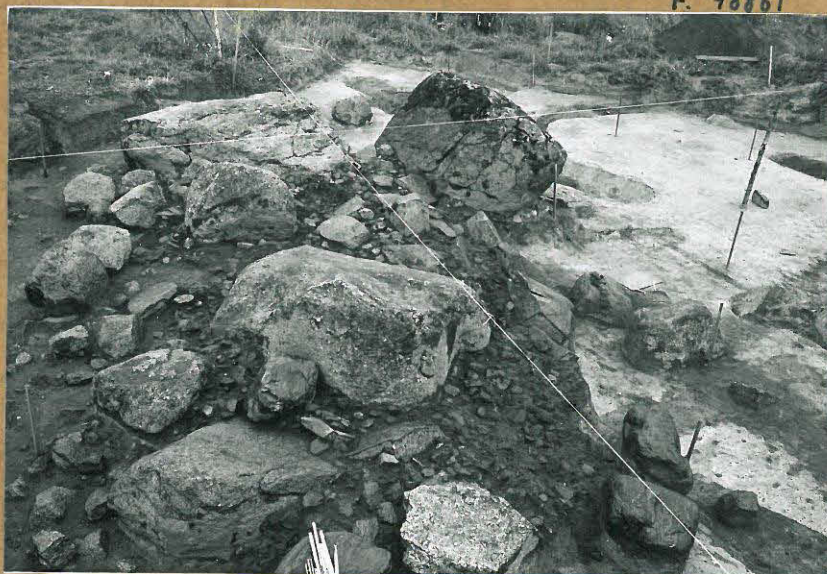
F. 78931

Kuva 73.

Röykkiön 850 luotessivua
lännestä kuvattuna.

F. 78881

Kuva 74.
Röykkiö 850 lounaasta.

F. 78900

Kuva 75.
Röykkiö 850 suoraan ylhäältä.

F. 78888

Kuva 76.
Röykkiö 850 suoraan ylhäältä.

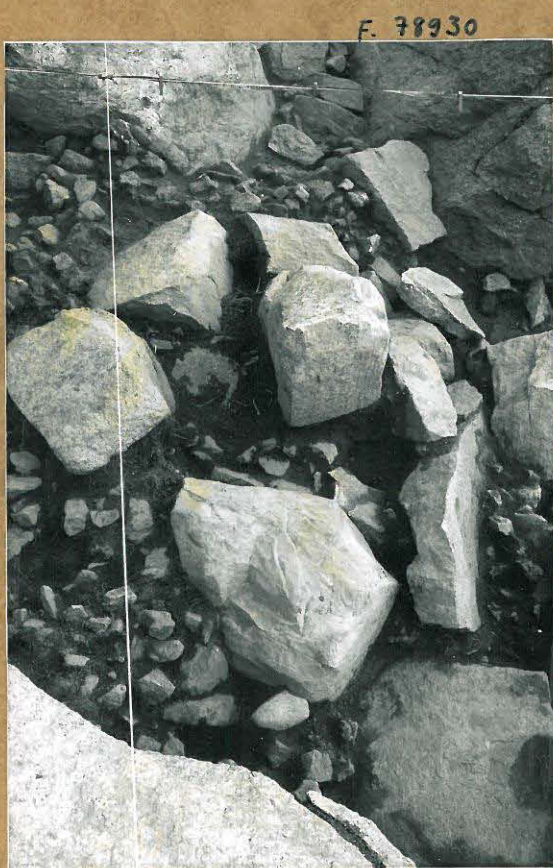
EURA - LUISTARI

P-L. Lehtosalo-Hilander 1989

Kuva 77.
Röykkiö 850. Suuria saviastian
paloja lounaispäässä.

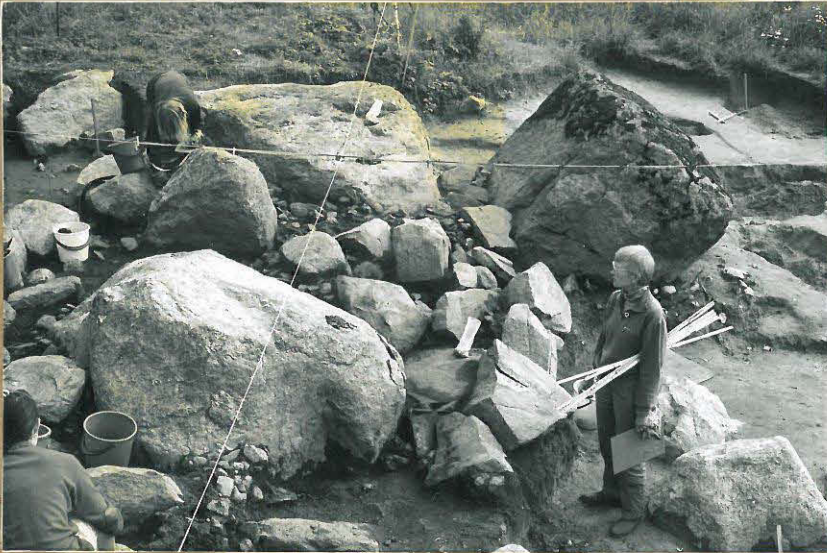
Kuva 78.
Röykkiö 850. Keskuslatomus
itäkoillisesta.

Kuva 79.
Röykkiö 850. Keskuslatomus lounaasta.

F. 78934

Kuva 80.
Röykkiötä 850 lounaasta.
Alue 3 lähes kaivettu.

F. 78935

Kuva 81.
Röykkiö 850. Kiveystä
koillispäässä. Pohjoisesta.

F. 78942

Kuva 82.
Röykkiön 850 entistettyä
kaakkoislaitaa etelälounaasta.

EURA - LUISTARI

P-L. Lehtosalo-Hilander 1989

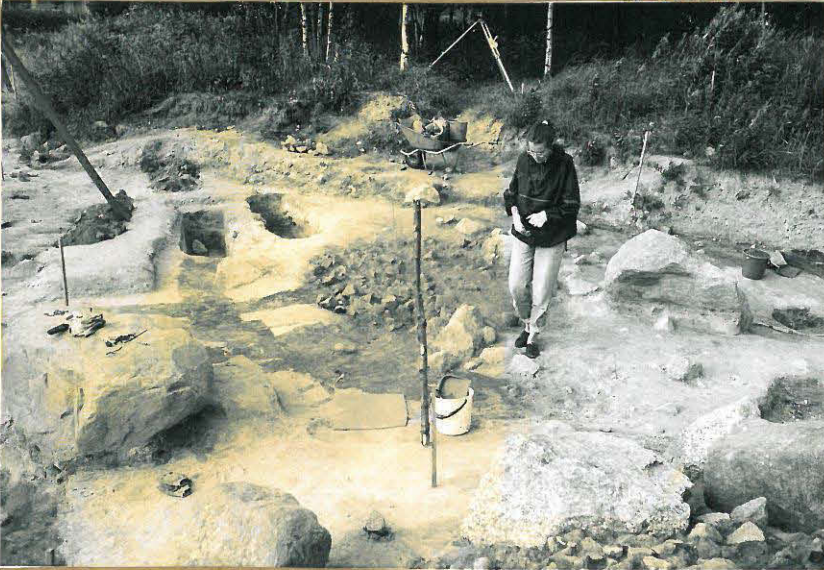
F. 78879

Kuva 83.

Liesi pisteessä 125/39
pohjoisesta.

F. 78890

Kuva 84.

Alue liedon pisteessä 125/39
ympäriällä koillisesta.

F. 78895

Kuva 85.

Lieden pisteessä 125/39
kaivausta. Kuvattu kaakosta.

F. 78896

Kuva 86.
Liesi pisteessä 125/39.
Kuvattu kaakosta.

F. 78897

Kuva 87.
Liesi pisteessä 125/39
ympäristöineen kaakosta.

F. 78899

Kuva 88.
Liesi pisteessä 125/39
kaakosta.

F. 78987

Kuva 89.
Hauta 855 koillisesta.

F. 78906

Kuva 90.
Hauta 855. Lounaispää kaivauksen
alaisena.

F. 78909

Kuva 91.
Hauta 855 koillisesta.

F. 78911

F. 78908

Kuva 93.
Hauta 855. Lounaispään saviastia ja tuohen peittämiä esineitä ylhäältä.

Kuva 92.
Hauta 855 lounaasta.

F. 78914

F. 78912

Kuva 94.
Hauta 855. Saviastia ja tuohen peittämiä koruja ylhäältä.

Kuva 95.
Hauta 855. Rannerenkaat, sirppi ja kaulanauha. Ylhäältä.

EURA - LUISTARI

P-L. Lehtosaló-Hilander 1989

F. 78915

Kuva 96.

Hauta 855. Rannerenkaat,
sirppi ja kaulanauha. Ylhäältä.

F. 78816

Kuva 97.

Hauta 855. Koillispuoleen savi-
astia. Koillisesta.

F. 78892

Kuva 98.

Haudat 878, 890 ja 891 lounaasta.

F. 78945

Kuva 99.
Hauta 878 saviastioineen
lounaasta.

F. 78891

Kuva 100.
Haudat 878, 890 ja 891 pohjois-
koillisesta.

F. 78947

Kuva 101.
Hauta 878 saviastioineen
koillisesta.

F. 78949

Kuva 102.
Hauta 878 saviastioineen
koillisesta.

EURA - LUISTARI

P-L. Lehtosalo-Hilander 1989

F. 78948

Kuva 103.

Saviastiat haudassa 878 luoteesta.

F. 78954

Kuva 104.

Hauta 879 pohjoiskoillisesta.

F. 78944

Kuva 105.

Hauta 879, löytökerros pohjoiskoillisesta.

F. 78837

Kuva 106.

Hauta 879, esiliinan reunukset, sirppi ja saviastia. Kuvattu etelästä.

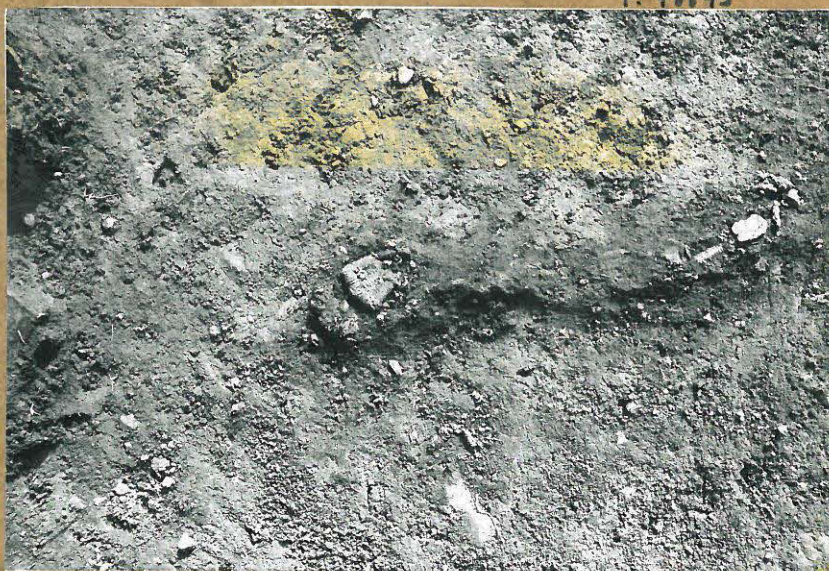
Kuva 108.

Saviastianpalat haudassa 879 ylhäältä.

Kuva 109.

Liesi pisteessä 126/26, kuvattu ylhäältä lännestä.

F. 78845

Kuva 107.

Esiliinan luoteiskulman koriste haudassa 879.

F. 78953

F. 78806

F. 78922

Kuva 110.
Liesi pisteessä 126/26
ponjaan kaivettuna. Koillisesta.

F. 78916

Kuva 111.
Liesi pisteessä 125/39
haudan pistamisen jälkeen.

F. 78923

Kuva 112.
Liesi pisteessä 125/39
ylhäältä haudan poistamisen
jälkeen.

F. 78919

Kuva 113.
Liesi pisteessä 125/39
puoliksi kaivettuna, kaakosta.

F. 78920

Kuva 114.
Sama kuin edellä,
pohjoisluoteesta.

F. 78941

Kuva 115.
Liesi pisteessä 125/39
pohjaan kaivettuna. Kaakosta.

EURA - LUISTARI

P-L. Lehtosalo-Hilander 1989

F. 78956

Kuva 116.

Hiottu maakivi ruudussa
122/47. Kuvattu luoteesta.